

บทที่ 2

วรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้า จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกีฬามวยไทย และแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนากีฬาเพื่อการอาชีพ นำเสนอเป็นหัวข้อดังต่อไปนี้

1. ประวัติและวิวัฒนาการของกีฬามวยไทย
 - สมัยอาณาจักรไทมุง
 - สมัยกรุงสุโขทัย
 - สมัยกรุงศรีอยุธยา
 - สมัยกรุงธนบุรี
 - สมัยกรุงรัตนโกสินทร์
2. ความหมายของกีฬาและมวยไทย
3. แนวคิดการพัฒนากีฬาเพื่อการอาชีพ
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเทศ

ประวัติและวิวัฒนาการของกีฬามวยไทย

อาณาจักรไทมุง

ประวัติศาสตร์แห่งชนชาติและเผ่าพันธุ์บันทึกไว้ว่าชนชาติแห่งอาณาจักรไทมุงหรือไทเมือง ที่มีที่ตั้งอยู่ ณ ดินแดนอันอุดมสมบูรณ์แบบ 2 ฟากแม่น้ำฮวงโห และยังจือในมณฑลเสฉวน ฮูเป่ อันฮุยและเกียงซี ทางตอนใต้ของประเทศจีน เมื่อก่อนพุทธศักราชนั้น ได้ผ่านสงครามการสู้รบกับ ศัตรูผู้รุกรานด้วยการใช้วิธีวะส่วนต่าง ๆ ของร่างกายเป็นอาวุธมาตั้งแต่พุทธศักราชที่ 300 ซึ่งเป็น ยุคที่ชนชาติไทแห่งอาณาจักรไทมุงถูกรุกรานจากข้าศึกศัตรู จนต้องอพยพถอยร่น แยกย้าย กระจัดกระจายลงมาทางใต้ ภายใต้สภาพความอดอยากแร้นแค้น และคมหอกคมดาบของพวก เจ้าถิ่นที่ดุร้ายในเส้นทางอพยพ สัญชาติญาณการเอาตัวรอด จึงได้สำแดงตัวออกมา อย่างดุเดือด และทรหดด้วยการต่อสู้แบบตีนถีบ ปากกัด หมัด เท้า เข่า ศอก เตะ โขก ทุ่ม ทูป ทับ จับหัก ซึ่งเป็นการต่อสู้แบบตัวถึงตัว และไม่ได้คำนึงถึงรูปแบบและลีลาแต่อย่างใด แต่ได้ต่อสู้เพื่อปกป้องชีวิตตัวเอง และชีวิตของผู้คนภายใต้การปกครอง

จนกระทั่ง ชนชาติจากอาณาจักรไทมุงสามารถรวมตัวกันติด และตั้งอาณาจักรอิสระขึ้น ทางฝั่งใต้ของแม่น้ำโขง เมื่อ พ.ศ. 1400 การต่อสู้โดยการแปรสภาพร่างกายเป็นอาวุธทำลาย และ

เป็นเครื่องมือป้องกันตัวไปพร้อม ๆ กัน จึงได้รับการพัฒนาขึ้นมาอย่างเป็นระบบ มีแบบฉบับตำราที่สามารถศึกษาเล่าเรียน และถ่ายทอดกันได้จากคนรุ่นหนึ่งมาสู่อีกรุ่นหนึ่งอย่างต่อเนื่อง ไม่ขาดสาย หลากหลายแม่ไม้ ลูกไม้ และขบวนท่าลีลาแห่งกลยุทธ กลเชิงในการต่อสู้ ภายใต้ศาสตร์แห่งศิลปะที่เรียกว่า “พหุยุทธ์” ซึ่งหมายถึงการต่อสู้ด้วยแขน การชกมวย การปล้ำ ศิลปะมวยไทย จึงมิได้เกิดขึ้น หรือมีขึ้นเองโดยบังเอิญ แต่เกิดขึ้นจากสัญชาติญาณการเอาตัวรอด จากภัยสงคราม และจากวิญญูณของเผ่าพันธุ์อิสระที่เรียกตัวเองว่า “ไท”

กาลเวลากว่า 2000 ปี ที่ศิลปะ “พหุยุทธ์” เดินทางผ่าน ก็คือ กาลเวลาแห่งการประดิษฐ์คิดค้นรูปแบบและลีลาแห่ง “มวย” จากภูมิปัญญาของบรรพบุรุษไทยนั่นเอง

“มวยไทย” จึงเป็นทั้งคำอธิบายถึงชนชาติ และเป็นเอกลักษณ์เฉพาะไทย ที่ไม่สามารถเรียกชื่อเป็นอย่างอื่นไปได้ นอกจากคำว่า “มวยไทย” (World Muaythai Magazine; 1998)

สมัยกรุงสุโขทัย

พ.ศ. 1790 – 1893 ในสมัยกรุงสุโขทัยนี้ การต่อสู้ด้วยมือเปล่าด้วยวิชามวยไทยก็มีใช้อยู่ในการต่อสู้กับข้าศึก ส่วนใหญ่ยังใช้อาวุธชนิดต่าง ๆ เพื่อการกอบกู้ประเทศชาติ สถานที่ที่เป็นสำนักประสิทธิ์ประสาทวิชามวยไทย แบ่งเป็น

1. วัด จากครูอาจารย์ที่บวชเป็นพระภิกษุและมีฝีมือในการต่อสู้
2. บ้าน จากผู้มีความรู้เป็นผู้ถ่ายทอดวิชามวยไทยให้แก่ กุลบุตร กุลธิดา ที่สนใจ
3. สำนักราชบัณฑิตให้เรียนวิชาการต่อสู้ป้องกันตัว มีการใช้อาวุธ กระบี่ ดาบ 2 มือ หอก

มีด ไม้ ขวาน ง้าว กริช ธนู หน้าไม้ โล่ ไทมร เป็นต้น ตลอดจนการใช้อาวุธบนหลังม้า ช้าง วัว ควาย (สมศักดิ์ ศิริอนันต์, 2541)

จากการศึกษาและหลักฐานอ้างอิงต่าง ๆ ทำให้ทราบว่า การฝึกหัดมวยไทยในสมัยกรุงสุโขทัยเป็นราชธานีนั้น มีจุดมุ่งหมาย 4 ประการ คือ เพื่อการทหารและสู้รบกับข้าศึก เพื่อไว้ต่อสู้ป้องกันตนเอง เป็นศิลปะศาสตร์แขนงหนึ่งขององค์พระมหากษัตริย์ โดยเฉพาะที่ต้องศึกษาเล่าเรียน และเป็นประเพณีอันดีงามของสังคมที่สืบทอดต่อกันมา (ดุสิต สุขประเสริฐ, 2539)

สมัยกรุงศรีอยุธยา

พ.ศ. 1893 – 2310 สมัยนี้ยังมีการถ่ายทอดวิชาการต่าง ๆ มาจากสมัยกรุงสุโขทัย กันอย่างต่อเนื่อง เช่น การล่าสัตว์ การคล้องช้าง การฟ้อนรำ และการเล่นต่าง ๆ และวัดยังเป็นสถานที่ให้ความรู้ทั้งวิชาสามัญ และฝึกความชำนาญในเชิงดาบ กระบี่กระบอง กริช มวยไทย ธนู เป็นต้น

พ.ศ. 1901 – 2173 ประชาชนในกรุงศรีอยุธยานิยมเล่นกีฬากลางแจ้งกันมาก โดยเฉพาะการเล่นว่าว จนต้องออกกฎหมายเทียบบาล ห้ามประชาชนชักว่าวเหนือพระราชฐาน

พ.ศ. 2174 – 2233 สมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช นับว่ามีความเจริญที่สุด เพราะมีกีฬาหลายอย่าง เช่น การแข่งเรือ การชกมวย เป็นต้น

สมัยพระเจ้าเสือ หรือ หลวงสรศักดิ์ พระองค์โปรดกีฬาชกมวย ครั้งหนึ่งพระองค์ได้เสด็จไปที่ตำบลลาดกระวด พระองค์พร้อมด้วยมหาดเล็ก อีก 4 คน แต่งกายแบบชาวบ้านนอกไปเที่ยวงานมหรสพ แล้วพระองค์สมัครชกมวย โดยไม่เกี่ยงว่าจะเป็นใคร พอทางสนามรู้ว่าเป็นนักมวยมาจากอยุธยา จึงได้จัดนักมวยฝีมือดีจากเมืองวิเศษชัยชาญเท่าที่มีอยู่ ได้แก่ นายกลาง หมัดมวย นายใหญ่ หมัดเหล็ก และนายเล็ก หมัดหนัก ปรากฏว่าพระองค์ชกชนะทั้งสามคน

นอกจากนี้พระองค์ได้ฝึกฝนให้เจ้าฟ้าเพชร และเจ้าฟ้าพร พระราชโอรสให้สามารถในกระบี่กระบอง มวยปล้ำ และมวยไทยด้วย

ในสมัยนี้ใครมีเพลงดาบดี และเก่งทางรบพุ่งนั้น จะต้องเก่งทางมวยไทยด้วย เพราะเวลารบพุ่งต้องอาศัยมวยไทยเข้าช่วย ดังนั้นวิชามวยไทยในสมัยกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานีจึงมุ่งเน้นในเรื่องของการทหารเพื่อป้องกันประเทศชาติ รวมทั้งการรักษาความสงบภายในและการถวายอารักขาแด่องค์พระมหากษัตริย์ ตลอดจนเพื่อเข้ามารับราชการทหารและเป็นศิลปะการป้องกันตัวของลูกผู้ชายเพื่อขึ้นชกในฤดูกาลที่ว่างเว้นจากการทำงานประจำ (โพธิ์สวัสดิ์ แสงสว่าง, 2522)

พ.ศ. 2310 หลังจากกรุงศรีอยุธยาแตก คนไทยถูกจับไปเป็นเชลยมาก และเมื่อไปถึงพม่าก็จัดงานสมโภชมหาเจดีย์ใหญ่ เพื่อฉลองชัยชนะ สู้ก็พระนายกองก็ได้คัดเลือกนายขนมต้มร่วมในการชกด้วย นายขนมต้มซึ่งได้ใช้วิชามวยไทยต่อสู้กับพม่าถึง 9 คน และพม่าได้แพ้ นายขนมต้มหมดทุกคน ถึงกับพระเจ้ากรุงอังวะ ตรัสชมเชยว่า "คนไทยถึงแม้จะไม่มีอาวุธในมือ มีเพียงมือเปล่า 2 ข้าง ก็ยังมีพิชชรอบตัว" นายขนมต้มจึงเปรียบเสมือนเป็นบิดาผู้สอนมวยไทย เพราะทำให้ไทยมีชื่อเสียงเกี่ยวกับวิชามวยไทยเป็นอันมากในสมัยนั้น และชื่อเสียงเลื่องลือมาจนถึงสมัยปัจจุบัน

เรื่องราวของนายขนมต้มนี้ แม้แต่ในประวัติศาสตร์พม่ายังปรากฏอยู่จนทุกวันนี้ และจากการสืบค้นของกรมศิลปากร พบว่าวันที่นายขนมต้มชกกับพม่า คือ วันที่ 17 มีนาคม พ.ศ. 2313 จึงถือเอาวันที่ 17 มีนาคม ของทุกปี เป็นวันนักมวย ขอสรรเสริญอ้างคำกล่าวถึงมวยไทยว่า

อันมวยใดไปแม่น	มวยไทย
หมัดเข้าทำศอกไว	ว่องแท้
แม้ร่างเล็กแต่ใจ	เด็ดเดี่ยว จริงแฮ
มอญพม่าทั้งเก้าแพ้	พ่ายล้นมวยไทย
ขนมต้มนามท่านนี้	โด่งดัง จริงเฮย
ลับแต่ชีพนามยัง	เด่นไชร้

เรานี้เกิดภายหลัง

ยังทราบ ได้นำ

นำเกียรติสู่ชาติได้

พรรคพร้อม สรรเสริญ (ปัญญา ไกรทัศน์, 2517)

ในสมัยกรุงศรีอยุธยาตอนปลายได้เรียกการชกมวยไทยว่า “มวยคาดเชือก” ซึ่งใช้เชือกหรือผ้าพันมือ บางครั้งการชกอาจถึงตาย เพราะเชือกที่คาดมือนั้นใช้น้ำมันชุบแก้วละเอียด ชกตรงไหนเป็นแตกได้เลือด จะเห็นว่าสมัยนี้การชกมวยคาดเชือกมีอันตรายมาก

สมัยกรุงธนบุรี

พ.ศ. 2310 - 2325 ในรัชสมัยพระเจ้าตากสินมหาราชขึ้นครองราชย์นั้น พระองค์ทรงเป็นพระมหากษัตริย์ที่มีความสามารถในการทหารเป็นนักรบที่เข้มแข็ง สามารถกอบกู้อิสรภาพจากพม่าได้ ดังนั้น ในสมัยของพระองค์การฝึกทหารจึงเน้นการต่อสู้ป้องกันตัว และการออกกำลังกายให้เข้มแข็งอดทน คล่องแคล่วในการใช้อาวุธได้เก่งกาจ โดยเฉพาะการฝึกใช้อาวุธต่าง ๆ ก็พาสสมัยนั้นจึงเป็นยุทธกีฬาเป็นส่วนใหญ่ เช่น มวยไทย ฟันดาบ การขี่ม้า การต่อสู้บนหลังม้า และการต่อสู้บนหลังช้างด้วยอาวุธต่าง ๆ จากการศึกษาประวัติศาสตร์สมัยกรุงธนบุรีพบว่าการฝึกหัดมวยไทยในสมัยนี้มีจุดมุ่งหมายคล้ายกับสมัยกรุงศรีอยุธยา คือ การทหารเพื่อถวายเป็นการอารักขาแด่พระมหากษัตริย์ เป็นศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวของลูกผู้ชาย และเป็นการสืบทอดศิลปะวัฒนธรรมประเพณีอันดีงาม

สมัยกรุงรัตนโกสินทร์

ในช่วง พ.ศ. 2325 – 2411 ซึ่งอยู่ในระหว่างรัชกาลที่ 1 ถึงรัชกาลที่ 4 แห่งราชวงศ์จักรี การฝึกหัดมวยไทยมีจุดมุ่งหมาย เพื่อการทหารและการป้องกันประเทศชาติ ยามว่างจากศึกสงครามก็จะฝึกหัดมวยไทยไว้ เพื่อเป็นศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวของลูกผู้ชาย และจัดชกกันเพื่อความสนุกสนานเหมือนกับสมัยกรุงศรีอยุธยาและสมัยกรุงธนบุรี เพราะสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ระยะนี้ยังใช้กฎหมายตราสามดวงปกครองบ้านเมืองซึ่งรวบรวมมาจากสมัยกรุงศรีอยุธยาอยู่

จุดมุ่งหมายของการฝึกหัดกีฬามวยไทยในสมัยนี้อีกอย่างหนึ่ง ก็คือ มีการคัดเลือกเอาคนที่มีความร่างกายลำสัน แข็งแรง สง่างาม มีฝีมือมวยไทยดีเป็นเลิศเข้ามาเป็นทหารรักษาพระองค์ สังกัดกรมทนายเลือกทำหน้าที่รักษาความปลอดภัยให้พระมหากษัตริย์ อยู่เวรยามในพระราชวัง ป้องกันอันตราย เมื่อเวลาที่พระมหากษัตริย์เสด็จออกนอกพระราชวัง พวกทนายเลือกจะช่วยป้องกันอันตรายในกรณีไม่จำเป็นถึงต้องใช้อาวุธ แต่อย่างไรก็ดีเมื่อเวลาแห่งเสด็จตามปกติ พวกทนายเลือกก็ถือหอกดาบเหมือนกรมพระตำรวจ หน้าที่ยกอย่างหนึ่งของกรมทนายเลือกก็คือ ฝึกหัดมวยไทย

ให้กับราชโอรส ทหาร และข้าราชการในพระราชวังรวมทั้งควบคุมการชกมวย และจัดการชกมวยถวายให้พระมหากษัตริย์ทอดพระเนตรด้วย

พ.ศ. 2411 – 2453 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 5 แห่งราชวงศ์จักรี ได้มีการจัดเก็บภาษีอากรต่าง ๆ มากมาย แต่ยังไม่มีการเก็บภาษีการจัดแข่งขันชกมวย เพราะการแข่งขันชกมวยในสมัยนี้ส่วนมากจะจัดแข่งขันตามสนามมวยชั่วคราว จัดเป็นประเพณี จัดเป็นการกุศล นักมวยก็ชกไม่ได้เงินมากมายนัก ดังนั้นการฝึกหัดมวยไทยสมัยนี้ จึงมีจุดมุ่งหมายเพื่อที่จะเข้ารับราชการทหาร บางคนฝึกไว้เพื่อชกมวยในงานเทศกาลต่าง ๆ เพื่อเป็นการสร้างชื่อเสียงเกียรติยศให้แก่ตนเอง และวงศ์ตระกูล

พ.ศ. 2453 – 2468 เป็นช่วงการครองราชย์ของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 6 แห่งราชวงศ์จักรี และได้มีสนามมวยถาวรขึ้นแห่งแรกจัดตั้งในปี พ.ศ. 2463 คือสนามมวยสวนกุหลาบ สนามมวยท่าช้าง สนามมวยหลักเมือง สนามมวยสวนสนุก และสนามมวยสวนเจ้าเชตุ นักมวยเริ่มมีรายได้มากขึ้นมีรายการชกประจำผู้จัดก็ได้รับเงินมาก และมีการเล่นการพนันในสนามมวยมากขึ้นเรื่อย ๆ จนในปี พ.ศ. 2478 สมัยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล ได้มีพระราชบัญญัติการพนันขึ้นครั้งแรกในวันที่ 31 มกราคม พ.ศ. 2478 เรียกว่า “พระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478” แบ่งการพนันออกเป็น 2 ประเภท คือ บัญชี ก. และบัญชี ข. การชกมวย มวยปล้ำ ถือว่าเป็นการพนันอยู่ในบัญชี ข. ในกฎกระทรวงฉบับที่ 17 (พ.ศ. 2503) ตามความในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 การชกมวย มวยปล้ำ ให้ออกใบอนุญาตได้เมื่อผู้บังคับบัญชาต่อไปนี้สั่ง

(ก) ผู้บังคับบัญชาตำรวจนครบาลสำหรับจังหวัดพระนครและจังหวัดธนบุรี

(ข) ผู้ว่าราชการจังหวัดสำหรับจังหวัดอื่น ๆ กำหนดให้ชกมวยไม่เกิน 1 วัน และให้เล่นภายในกำหนดเวลา 12.00 - 24.00 น. เสียค่าธรรมเนียมวันละ 20 บาท (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ, 2529)

จุดมุ่งหมายในการฝึกหัดมวยไทย ในระยะนี้จึงเป็นเพื่ออาชีพ จะเห็นได้ว่าผู้ที่ฝึกหัดมวยไทยกันอย่างจริงจังในปัจจุบันจึงมีแต่เฉพาะในกลุ่มของผู้มีอาชีพมวยไทยทั้งนั้น แต่ก็ยังมีเหลือเป็นบางกลุ่ม ซึ่งเป็นส่วนน้อยที่ฝึกหัดมวยไทยเพื่อเป็นศิลปะในการต่อสู้ป้องกันตัว เพื่อบำรุงสมรรถภาพทางกาย เพื่อการทหารตลอดจนเพื่อการศึกษา

การจัดการแข่งขันมวยไทยในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์

หลักเกณฑ์ในการจัดการแข่งขันตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 1 – 5 เป็นหลักเกณฑ์การแข่งขันที่ไม่แน่นอนและหาหลักฐานมาอ้างอิงได้ยาก แต่ทว่าตั้งแต่รัชกาลที่ 6 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน วงการ

กีฬามวยไทยได้รับความนิยมชมชอบเป็นอย่างมากทั้งชาวไทย และชาวต่างชาติซึ่งพอจะแยกกล่าวได้ 5 สมัยด้วยกัน คือ

1. สมัยสวนกุหลาบ

สนามมวยสวนกุหลาบเมื่อแรกเริ่มนั้นให้นักมวยชกแข่งขันบนพื้นดิน ส่วนผู้ดูนั่งและยืนอยู่รอบบริเวณสังเวียน ซึ่งกว้างกว่า 20 เมตร มีการขีดเส้นกำหนดให้คนนั่ง ห้ามล้ำเข้าไปในเขตสังเวียน นักมวยคาดเชือกที่มีมือด้วยด้ายดิบ สวมมงคล แม้ขณะชกก็ยังสวมอยู่ มีผ้าประเจียดมัดไว้ที่ต้นแขนซ้ายและขวาสวมกางเกงขาสั้นมีผ้าพาดทับอย่างแน่นหนา ตรงบริเวณอวัยวะที่สำคัญปกคลุมมาจนถึงหน้าท้องมีผ้าพันรอบเอวอย่างแน่นหนา และนิยมปล่อยชายผ้าให้ยื่นออกมาจากขอบกางเกงด้านบนครึ่งเอว ไม่สวมเสื้อและปล่อยเท้าเปลือยเปล่า กรรมการแต่งกายด้วยผ้าม่วง นุ่งโจงกระเบน สวมถุงเท้าขาว เลือกราชประแตน การแข่งขันชกมวยสมัยสวนกุหลาบระยะหลังนี้มีการยกพื้นสนามมวยขึ้นสูงประมาณ 4 ฟุต มีเชือกกั้นสนามมวย 2 เส้น มีเสาไม้เล็ก ๆ สูงประมาณ 1 เมตร ไว้ที่มุมของนักมวยทั้งสองเพื่อให้นักมวย และพี่เลี้ยงขึ้นลงได้สะดวก มีกรรมการซึ่งแต่งกายแบบเสื้อป่าเต็มยศยืนอยู่บนสนามมวย พื้นสนามมวยปูด้วยเสื่อจันทบูรณหลายผืนเย็บติดกัน มีวงปีกลองบรรเลงอยู่ข้างล่างสนามมวย เมื่อถึงเวลาชกกรรมการได้เรียกนักมวย และพี่เลี้ยงของนักมวยทั้งสองฝ่ายมาชี้แจงกติกาการชก เมื่อตกลงกันแล้ว ผู้ตัดสินก็กล่าวสรุปมีใจความสำคัญว่า การแข่งขันเพื่อการแพ้ชนะมีกำหนด 11 ยก ฝ่ายใดทำให้คู่ต่อสู้ล้มให้ไปคอยอยู่มุมกลาง เมื่อได้ยินเสียงแยก ห้ามกัด ห้ามซ้ำ ใช้ลูกติดฟันได้ คนใดไม่เชื่อฟังถือว่าผิดกติกาซึ่งเป็นกติกาการแข่งขันชกมวยของสนามมวยสวนกุหลาบ ปี พ.ศ. 2464 มีเจ้าหน้าที่รักษาเวลาซึ่งใช้นาฬิกาจับเวลา 2 เรือน โดยตั้งเวลาให้ตรงกัน เพราะถ้าใช้นาฬิกาเรือนเดียวจะเกิดปัญหาเมื่อนาฬิกาเกิดขัดข้องได้

2. สมัยหลักเมืองท่าช้าง

พ.ศ. 2466 – 2472 สนามมวยท่าช้างนี้ได้จัดมวยขึ้นต่อจาก สนามมวยสวนกุหลาบซึ่งมีพลโทพระยาเทพหัสดิน เป็นนายสนามทำหน้าที่บริหารจัดการแข่งขันมวยไทย สนามนี้ตั้งอยู่บริเวณที่เป็นโรงละครแห่งชาติในปัจจุบัน สนามมวยแห่งนี้ได้ปรับปรุงสภาพของสนามมวยได้ดีกว่าเดิม กล่าวคือทำสนามมวยให้แน่นหนาถาวรกว่าสมัยสวนกุหลาบ มีเชือกกั้นสนามมวยเส้นใหญ่ขึ้น เสาเชือกแข็งแรงมั่งคั่งยิ่งขึ้น ทางขึ้นลงของนักมวยไม่มี เพราะนักมวยที่ขึ้นชกกันในสมัยสวนกุหลาบมีหลายครั้งที่นักมวยตกเวทีตรงช่องขึ้นลง ตัวอย่างเช่น การชกระหว่างนายหวังมะหะหมัด นักมวยฝีมือดี แห่งคณะศรีไชวี่ กับ นายก้อน แห่งจังหวัดราชบุรี ขณะที่นายหวังถูกรุกไล่และถอยไปตรงช่องทางขึ้นลง พอดีกับจังหวะที่นายก้อนชกหมัดตรงถูกหน้าอกของนายหวังเซลดตกเวทีไป เหตุการณ์ครั้งนั้นเกิดขึ้นที่สนามมวยสวนกุหลาบ (เชตร์ ศรียาภัย, 2516)

สมัยนี้เป็นยุคหัวเลี้ยวหัวต่อของกีฬามวยไทยอีกสมัยหนึ่งคือ มีการเปลี่ยนแปลงจากการคาดเชือก มาเป็นแบบสวมนวม สาเหตุเพราะในสมัยหลักเมืองท่าช้างนี้มีนักมวยชกกันตาย ต่อสายตาผู้ชมรอบสนามมวย เป็นที่น่าเวทนายิ่งนัก นักมวยคนนั้นก็คือ นายแพ เลี้ยงประเสริฐ นักมวยฝีมือดีจากท่าเสา จังหวัดอุตรดิตถ์ ได้ต่อชกนายเจีย แซกเขมร ด้วยหมัดคาดเชือกจนตาย หลังจากที่เกิดเหตุการณ์อันน่าสลดใจนี้ ทางคณะกรรมการหลายฝ่าย รวมทั้งทางการตำรวจได้ตกลงให้การชกมวยไทยทั่วประเทศมีการสวมนวมและให้สวมถุงเท้าแทนรองเท้า โดยนักมวยคู่แรกที่สวมนวมชกกันที่สนามมวยหลักเมืองท่าช้าง คือ นายคำเหมย เมืองยศ นักมวยฝีมือดีจากลานนา ซึ่งขณะนั้นเข้ามาชกอยู่ค่ายทิวสิทธิ์ของครูกิมเส็ง ชกกับ นายนพ ชมศรีเมฆ นับว่าเป็นมวยคู่ประวัติศาสตร์ในวงการกีฬามวยไทยคู่หนึ่ง แต่การชกปรากฏว่านักมวยทั้งสองที่สวมถุงเท้าชกมักจะหกล้ม หรือไม่ก็เสียชีวิตขณะชกที่เตะ จนทำให้การชกมวยไทยไม่สะดวกเท่าที่ควร นักมวยไม่กล้าเตะคนดูก็ไม่พอใจ ต่อมาให้เลิกใส่ถุงเท้า แต่ยังคงใช้นวมแทนหมัดคาดเชือกอยู่ กรรมการผู้ชกขาดในสมัยนี้ที่นับว่ามีชื่อเสียงก็คือ นายนิยม ทองชิตร์ (ครองจักร งามมีศรี, 2530)

3. สมัยสวมสนุก

เจ้าคุณนครธาตบดีได้เปิดสนามมวยขึ้นบริเวณสวนลุมพินี วันที่ 9 พฤศจิกายน พ.ศ. 2472 ในการจัดแข่งขันมวยที่สวนสนุกนี้มีมหรสพหลายอย่าง เช่น ชิงช้าสวรรค์ ภาพยนตร์ ลิเก เป็นต้น สนามมวยได้ปรับปรุงให้ใช้ผ้าใบปูพื้นอย่างดี มีเชือก 3 เส้น ขนาดได้มาตรฐานคล้าย ๆ กับสนามมวยสากล เพราะท่านนครธาตบดี นายสนามเป็นคนทันสมัยได้ส่งเสริมให้มีการชกมวยสากลมากขึ้น เป็นที่น่าสังเกตอยู่อย่างหนึ่งคือ สนามมวยในสมัยนี้มีมุมแดงและน้ำเงิน มีผู้ตัดสิน ผู้จับเวลา ผู้ตีระฆัง มีการกำหนดยก 3 ยก มีกรรมการผู้ชกขาดคอยห้ามนักมวย และควบคุมการชกมวยให้ดำเนินไปด้วยดี บนเวทีมีการตัดสินแพ้ชนะโดยคะแนน และการแข่งขันชกมวยสมัยสวนสนุกนี้มีการแข่งขันครั้งสำคัญ คือ เป็นการแข่งขันชกระหว่าง สมาน ดิลกวิลาศ กับ เทอริ โอแคมโป ในวันที่ 7 ธันวาคม พ.ศ. 2472 เป็นรายการที่เก็บเงินได้มากเป็นพิเศษทั้ง ๆ ที่ค่าดูมวยเพียงคนละ 50 สตางค์เท่านั้น นักมวยไทยที่มีชื่อเสียงหลายคน ได้แก่ สมาน ดิลกวิลาศ สมพงษ์ เวชสิทธิ์ เป็นต้น กรรมการผู้ชกขาดที่ทำการตัดสินในขณะนั้น และนับว่ามีชื่อเสียงที่ควรกล่าวคือ หลวงพัฒน์ พลกาย และนายสุนทร ทิวสิทธิ์ (โพธิ์สวัสดิ์ แสงสว่าง, 2522)

4. สมัยสวมเจ้าเชตุ

ใน พ.ศ. 2478 – 2483 สนามมวยสวมเจ้าเชตุได้จัดให้มีการแข่งขันชกมวยขึ้น ซึ่งบริเวณสนามมวยนี้เดิมเป็นที่ดินของเจ้าเชตุ ซึ่งเป็นคหบดีผู้มีชื่อเสียงคนหนึ่งในสมัยนั้น ต่อมาบริเวณนี้เป็นที่ตั้งของกรมการรักษาดินแดน การจัดดำเนินการแข่งขันชกมวยในสมัยนี้นับว่าเข้มแข็งดีมาก เพราะทางราชการทหาร ได้เข้ามาจัดการแข่งขันเพื่อนำเงินรายได้ไปบำรุงกิจการทหาร นักมวยที่มี

ชื่อเสียงหลายคน ได้แก่ ผล พระประแดง เพิก สิงห์พัลลภ ถวัล วงศ์เทเวศน์ ประเสริฐ ส.ส และทองใบ ยนตริกิจ ได้จัดการแข่งขันอยู่หลายปี และได้เลิกจัดการแข่งขันเมื่อใกล้ ๆ สงครามโลกครั้งที่ 2 กรรมการผู้ชี้ขาดที่ได้ทำการตัดสินอยู่เป็นประจำตลอดมาและมีชื่อเสียงขณะนั้น ได้แก่ นายสังเวียน นิรัญเลขานายเจือ จักขุรักษ์ และนายวงศ์ นิรัญเลขานาย (ประชา ฤาษุดกุล, 2530)

5. สมัยปัจจุบัน

สนามมวยเวทีราชดำเนินได้เริ่มเปิดทำการแข่งขันขึ้น ในวันที่ 23 ธันวาคม พ.ศ. 2488 มีนายปราโมทย์ พึ่งสุนทร เป็นนายสนามมวยคนแรก พระยาจินดารักษ์ เป็นกรรมการบริหาร ครุชิต อัมพลสิน เป็นผู้จัดการนักมวยเข้าแข่งขัน สนามมวยยุคแรกนี้ยังไม่มีหลังคา พอถึงฤดูฝนการแข่งขันมวยไทยมักจะหยุดไป หรือบางครั้งก็ขาดทุน ต่อมานายเฉลิม เทียวสกุล นายสนามมวยได้ยื่นเรื่องเสนอต่อ พล.ต.หม่อมทวีวงศ์ ถวัลย์ศักดิ์ ผู้อำนวยการทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ ในขณะนั้น เพื่อขอความเห็นชอบในการจัดสร้างหลังคาคลุมสนามมวย โดยได้รับการอนุมัติจากบริษัท คริสเตียนเนลเซน ประเทศไทย จำกัด จัดสร้างหลังคารวมทั้งอัฒจันทร์เพิ่มเติม จนคนดูได้ประมาณ 10,000 คน เมื่อปี พ.ศ. 2493 และเสร็จเมื่อปลายปี พ.ศ. 2494 ใช้เงินก่อสร้างทั้งสิ้น 2,000,000 บาท (มวยสยาม, 2542) ส่วนกติกาการแข่งขันได้ใช้กติกามวยไทยของกรมพลศึกษา พ.ศ. 2480 เป็นกติกาฉบับแรก สำหรับการแข่งขันในปัจจุบัน สนามมวยราชดำเนินได้ใบอนุญาตให้จัดการแข่งขันเฉพาะวันอาทิตย์ และวันพฤหัสบดีเท่านั้น ต่อมาเพิ่มวันจันทร์เป็นโควตาของสวัสดิการทหารอากาศ และวันพุธเป็นโควตาของสวัสดิการทหารเรือ (ไทยรัฐ, 2542)

สนามมวยลุมพินีเปิดการแข่งขันชกมวยขึ้นครั้งแรก เมื่อวันที่ 8 ธันวาคม พ.ศ. 2499 มีนายเขตร์ ศรียาภย์ เป็นผู้จัดการ พ.ท.เอิบ แสงฤทธิ์ เป็นนายสนามมวย สถานที่ตั้งอยู่ติดกับโรงเรียนเตรียมทหารล้อมรอบด้วยลึงกะสีมีหลังคาแต่ไม่มีมิดชิด ได้ทหารจากกรมยุทธโยธาทหารบกเป็นช่างออกแบบและควบคุม ส่วนแรงงานได้ขอเบิกตัวนักโทษทหารจากเรือนจำมณฑลทหารบกที่ 1 หลายร้อยคน ถางหญ้าถมดินปรับพื้นที่สร้างอัฒจันทร์ใช้เวลาทั้งหมด 1 เดือนเศษ คนดูได้ประมาณ 10,000 คน (มวยสยาม, 2542) ปัจจุบันอยู่ในความดูแลของกรมสวัสดิการทหารบก การจัดการแข่งขันเดิมได้รับอนุญาตเฉพาะวันอังคารและวันเสาร์ ต่อมาภายหลังได้รับเพิ่มโควตาสวัสดิการทหารบกในวันศุกร์อีก 1 วัน (ไทยรัฐ, 2542) นอกจากนี้ยังมีการจัดแข่งขันชกมวยที่สนามมวยโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 จัดสัปดาห์ละ 1 วัน คือ วันอาทิตย์เวลา 14.30 -17.00 น. โดยเริ่มจัดแข่งขันตั้งแต่ปี พ.ศ. 2510 เป็นต้นไป (โพธิ์สวัสดิ์ แสงสว่าง, 2522)

อรุณ เอี่ยมภิญโญ (2542) ได้กล่าวถึง สนามแข่งขันมวยไทยมาตรฐานในกรุงเทพมหานครว่า ในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น ได้มีการแข่งขันชกมวยไทยในเทศกาลต่าง ๆ ซึ่งมวยไทยสมัยก่อนนั้นเป็นมวย “คาดเชือก” เช่นเดียวกับในสมัยกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี ซึ่งสนามมวยใน

งานเทศกาลต่าง ๆ นั้น ล้วนแต่เป็นสนามมวยชั่วคราวที่สร้างขึ้นเพื่อแข่งขันในงานเป็นครั้ง ๆ ไป เท่านั้น และสนามมวยแต่เดิมแค่ยกพื้นสูงขึ้นจากระดับพื้นดินเพียงเล็กน้อย และไม่มีเชือกกันเวที แต่อย่างใด

สนามมวยมาตรฐานในเมืองไทย คือ สนามมวยซึ่งมีเชือกกัน นำแบบอย่างมาจากยุโรป ตั้งแต่ ปี พ.ศ.2464 ในรัชกาลที่ 6 สมัยนี้กรุงเทพมหานครเริ่มมีสนามมวยมาตรฐาน (ไม่ใช่สนามมวยชั่วคราว) เป็นแห่งแรกคือสนามมวยสวนกุหลาบ จนถึงปัจจุบันกรุงเทพมหานคร มีสนามมวยทั้งสิ้น 14 แห่ง ดังนี้

1. สนามมวยสวนกุหลาบ	ปัจจุบันคือสนามฟุตบอลโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย
2. สนามมวยท่าช้าง	ปัจจุบันคือราชนาวิสิมอส
3. สนามมวยหลักเมือง	ปัจจุบันคือองค์การเชื้อเพลิง (น้ำมันสามทหาร)
4. สนามมวยสวนสนุก	ปัจจุบันคือสวนลุมพินี ด้านหน้าพิก้า มุมถนนวิฑู
5. สนามมวยสวนเจ้าเชตุ	ปัจจุบันคือกรมการรักษาดินแดน
6. สนามมวยท่าพระจันทร์	ปัจจุบันคืออาคารร้านค้าฝั่งตรงข้ามโรงพยาบาลศิริราช
7. สนามมวยพัฒนาการ	ปัจจุบันคือโรงแรมชั้นสองใกล้สามแยก ถนนเจริญกรุง
8. สนามมวยศรีอยุธยา	ปัจจุบันคือทาวเฮาส์ แถวสี่กั๊กพระยาศรี
9. สนามมวยฝั่งธนบุรี	ปัจจุบันคือบริเวณวงเวียนใหญ่
10. สนามมวยราชดำเนิน	ปัจจุบันมีการแข่งขันทุกวันจันทร์ วันพุธ วันพฤหัสบดี และวันอาทิตย์
11. สนามมวยลุมพินี	ปัจจุบันมีการแข่งขันทุกวันอังคาร วันศุกร์ และวันเสาร์
12. สนามมวยหมู่บ้านเศรษฐิกิจ	ปัจจุบัน เป็นสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 หนองแขม
13. สนามมวยโทรทัศน์ ช่อง 7 สี	ปัจจุบันมีการแข่งขันทุกวันอาทิตย์
14. สนามมวยเจ้าพระยา	ปัจจุบันเป็นศูนย์การค้าบางขุนนนท์ มีการแข่งขันทุกวันจันทร์ (เปิดแทนสนามมวยหมู่บ้านเศรษฐิกิจโดยใช้ใบอนุญาตเดิม)

ความหมายของกีฬา – มวยไทย

กีฬา หมายถึง กิจกรรมหรือการเล่น เพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลินเพื่อเป็นการบำรุงหรือเพื่อผ่อนคลายความเคร่งเครียดทางจิต (พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน, 2525)

มวย หมายถึง การชกกันด้วยหมัด (พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน, 2525)

มวย ในภาษาไทยโบราณ หมายถึง หนึ่งเดียว หรือการมุ่งมดที่ียว โดยรวบรวมให้เข้ามารวมกันเป็นกลุ่ม และไทย หมายถึง อิศระ ซึ่งในทางจิตใจ ได้แก่ อารมณ์ที่เป็นใหญ่หนักแน่น เป็นกลาง

ไมโอนเอนไปเข้ากับความรู้สึกที่เป็นคู่ขัดแย้งตรงข้ามกัน และมวยไทย ก็คือ รูปแบบพฤติกรรมแบบหนึ่ง ที่พุทธศาสนาสายตันตระได้สะท้อนออกมาจากมโนภาพอย่างมีระบบแน่นอน

มวย ในภาษาสันสกฤต อ่านว่า มวย (mavya) หมายถึง การผูก ปรากฏว่าเครื่องแบบหรือการแต่งกายของมวยไทย ประกอบด้วยศิลปะการผูก อย่างน้อย 4 แบบ หรือ 4 ผูกด้วยกัน ได้แก่

1. ผูกศีรษะ เรียกเครื่องผูกว่า มงคล
2. ผูกแขน เรียกเครื่องผูกว่า (ผ้า) ประเจียด
3. ผูกหมัด เรียกเครื่องผูกว่า คาดเชือก
4. ผูกใจ เรียกเครื่องผูกว่า คากา มนตรา และอาคม (ชยะ, 2537)

มวยไทย หมายถึง การชกมวยบนเวทีที่มีกติกายอมให้คู่ชกใช้เท้า ศอก และเข่าได้ (พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน, 2525)

สมบัติ จำปาเงิน (2540) กล่าวถึง มวยไทยว่าเป็นศิลปะการต่อสู้ที่ร้ายกาจ มีพิษสงรุนแรง รวดเร็ว และเด็ดขาดที่สุดประเภทหนึ่งในบรรดาการต่อสู้ทั้งหลาย ผู้ที่ชำนาญนอกจากจะใช้ปราบคู่ปรปักษ์แล้วยังใช้เป็นเครื่องป้องกันตัวได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่ง นักมวยไทยมิได้หัดเฉพาะศิลปะการต่อสู้เอาชนะแต่อย่างเดียวหากจะต้องฝึกจิตใจ ให้อยู่ในระเบียบวินัย ประกอบไปด้วย ศีลธรรม ความมีน้ำใจ ความกตัญญูตเวที มีน้ำใจเป็นนักกีฬา อย่างแท้จริงด้วย แม้วิถีทางการต่อสู้จะค่อนข้างรุนแรง แต่ตัวคนมิได้บ้ำระห่ำกระหายเลือดแต่อย่างใด เราจะสังเกตได้เสมอว่านักมวยไทยซึ่งมีชื่อเสียงมากเท่าใด ยิ่งเป็นคนอ่อนหวาน นอบน้อมถ่อมตนมากขึ้นเท่านั้น

ปัญญา ไกรทัศน์ (2529) ให้ความหมาย มวย คือ การชกกันเป็นการต่อสู้ของมนุษย์ไม่ว่าจะเป็นเด็ก ผู้ใหญ่ ชายหรือหญิงต่อสู้ด้วยพลังกำลัง โดยใช้อวัยวะบางส่วนเป็นอาวุธ หรือทุกส่วนของร่างกายที่มีอยู่ในตัวเข้าทำการสู้รบไม่ว่าจะเป็นการใช้ปากกัด เท้าถีบ หมัดชก ศอกถอง มือจับหัวโขก เราเรียกว่า มวยทั้งสิ้น เป็นการต่อสู้กันด้วยอาวุธธรรมชาติ อันมีมาแต่กำเนิดโดยปราศจากการใช้อาวุธ มวยไทยเป็นกีฬาประจำชาติ มาแต่โบราณกาลและเป็นศิลปะประจำของคนเผ่านี้มาแต่ครั้งดึกดำบรรพ์โดยแท้จริงเมื่อเอ่ยถึงคำว่ามวยแล้ว บรรพบุรุษหรือแม้แต่เราเองก็ต้องพากันรู้นั้นคือ มวยไทยซึ่งหมายถึงวิชาการต่อสู้ และป้องกันตัวชนิดหนึ่งที่มีลักษณะผิดแผกแตกต่างไปจากมวยต่างประเทศ อวัยวะทุกส่วนมิได้ปล่อยนิ่งเฉย กำลังกาย และกำลังใจ กำลังความคิด เป็นสิ่งที่นักมวยทุกคนพึงมี และเป็นสิ่งที่นักมวยทุกคนต้องมีความพร้อมไว้ ระหว่างตัวต่อตัว โดยปราศจากการใช้อาวุธต่อสู้กันด้วยความดุเดือดโหดโผน

สมศักดิ์ ศิริอนันต์ (2541) ได้กล่าวถึงมวยไทยว่า เป็นศิลปะการต่อสู้ด้วยมือเปล่าที่นิยมแพร่หลายทั่วโลก ชาวต่างชาติต่างยอมรับว่ามวยไทยเป็นศิลปะการต่อสู้ชั้นสูง มีการเปิดค่ายมวยเพื่อฝึกสอนมวยไทยขึ้นมากมายทั้งในทวีปยุโรปอเมริกา แอฟริกา (มอริออคโค) และออสเตรเลีย

ชาวต่างชาติศึกษาเล่าเรียนมวยไทยทั้งเพื่อฝึกร่างกายให้แข็งแรงมีวิชาป้องกัน และบางคนนำไปประกอบอาชีพ กล่าวคือ ชกมวยเป็นอาชีพ และเป็นผู้ฝึกสอนตามค่ายมวยต่าง ๆ ด้วย

ลือชา สุภรณ์พงษ์ (2531) ให้ความหมายกีฬามวยไทย คือ วัฒนธรรมไทยอย่างหนึ่ง เพราะลักษณะของวัฒนธรรมก็คือ เป็นมรดกของสังคมที่ยอมรับสืบทอดกันมา ไม่มีขาดตอนสิ่งใหม่ ๆ เพิ่มพูนขึ้นมากลมกลืนของเดิมในสภาพที่มั่นคงยิ่งขึ้น มีการส่งเสริมให้เจริญแพร่หลายอย่างกว้างขวาง มีการปรับปรุงให้เหมาะสมกับเหตุการณ์ สภาพแวดล้อมอยู่ตลอดเวลา

เขตร์ ศรียาภัย (2516) ให้ความหมายมวยไทยว่า “เป็นการต่อสู้ตั้งแต่หัวตลอดเท้า ทั้งข้างหน้าและข้างหลัง”

ฟอง เกิดแก้ว (2520) กล่าวว่า มวยไทย เป็นศิลปะของการต่อสู้ป้องกันตัวที่สามารถนำไปใช้ได้ทั้งในการต่อสู้จริง ๆ ศิลปะประเภทนี้มีมาแต่โบราณกาล บรรพบุรุษของชาติไทยใช้อบรมสั่งสอนลูกบุตรไว้เพื่อป้องกันตัวและชาติ บรรดาชายฉกรรจ์ของไทยได้รับการฝึกฝนวิชามวยไทยแทบทุกคน นักรบผู้กระเดื่องนามทุกคนต้องได้รับการฝึกฝนศิลปะประเภทนี้อย่างชัดเจนทั้งสิ้น การใช้อาวุธรบในสมัยโบราณ เช่น กระบี่ พลอง ดาบ ง้าว ทวน ฯลฯ ถ้ามีความรู้วิชามวยไทยประกอบด้วยแล้วจะทำให้เกิดประโยชน์มากที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยามที่เข้าต่อสู้ติดพันประชิดตัว ก็จะได้อาศัยใช้อวัยวะบางส่วนเข้าช่วย เช่น เข่า เท้า ศอก เป็นต้น แต่เดิมมาศิลปะมวยไทยที่มีชั้นเชิงสูงมักจะฝึกสอนกันในบรรดาเจ้านายชั้นผู้ใหญ่ หรือเฉพาะพระมหากษัตริย์ และขุนนางฝ่ายทหารเท่านั้น ต่อมาจึงได้แพร่หลายไปถึงสามัญชน ซึ่งได้รับการถ่ายทอดวิชาการจากบรรดาอาจารย์ ซึ่งเดิมเป็นยอดขุนพล หรือยอดนักรบมาแล้ว วิชาการจึงได้แพร่หลาย และคงอยู่ตราบเท่าทุกวันนี้

แสวง ศิริปอล์ (2516) กล่าวว่า มวยไทยในสมัยก่อนจะมีการฝึกฝนอยู่ในบรรดาหมู่ทหาร เพราะในสมัยก่อนไทยเราได้มีการรบพุ่ง และสู้รบกับประเทศเพื่อนบ้านบ่อย ๆ การสู้รบในสมัยนั้นยังไม่มีปืน สู้กันด้วยดาบทั้งสองมือ และมือเดียว เมื่อเป็นเช่นนั้นการรบพุ่งก็ต้องมีการประชิดตัว คนไทยเห็นว่าการรบด้วยดาบนั้น เป็นการรบพุ่งที่ประชิดตัวมากเกินไป บางครั้งคู่ต่อสู้อาจจะเข้ามาฟันเราได้ง่าย คนไทยจึงได้ฝึกหัดลูกถีบ และเตะคู่ต่อสู้เอาไว้ เพื่อคู่ต่อสู้จะได้เสียหลักแล้วเราจะได้เลือกฟันได้ง่ายทำให้คู่ต่อสู้แพ้ได้ ต่อมาเมื่อในหมู่ทหารได้รับการฝึกถีบเตะแล้ว มีผู้คิดว่าทำอย่างไรเราจึงจะใช้การถีบ เตะ มาเป็นศิลปะสำหรับการต่อสู้ด้วยมือได้ จึงได้มีผู้ที่คิดจะฝึกหัดการต่อสู้ป้องกันตัว สำหรับให้แสดงเวลาว่างงานเทศกาลต่าง ๆ ไว้รอดชาวบ้าน และเป็นของแปลกเมื่อเป็นเช่นนั้นชาวบ้านหรือคนไทยได้เห็นการถีบ เตะ แพร่หลาย และบ่อยเข้า จึงทำให้ชาวบ้านมีการฝึกหัดมวยไทยกันมาก จนถึงตั้งเป็นสำนักฝึกฝนมากมาย

จรัสเดช อุลิต (2527) กล่าวว่า กีฬามวยไทยมีความผูกพันกับชนชาติไทยมาอย่างแน่นแฟ้น เป็นกิจกรรมที่แม้แต่องค์ประมุขของชาติในอดีตต้องให้ความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่า

การฝึกดาบหรือทวน ถึงแม้ว่าในปัจจุบันการทำสงครามไม่จำเป็นต้องรบประชิดตัว แต่กิจกรรมมวยไทยยังเป็นกิจกรรมที่ต้องฝึกฝนเพื่อพัฒนาร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม

แนวทางเกี่ยวกับการพัฒนากีฬาของชาติ

จากการประชุมสมัชชาสามัญของยูเนสโก เมื่อวันที่ 21 พฤศจิกายน 2521 ที่ได้ประกาศกฎบัตรระหว่างประเทศ ด้านพลศึกษา และกีฬา เพื่อเป็นนโยบายให้ประเทศต่าง ๆ ได้ตระหนักถึงกฎบัตรระหว่างประเทศเกี่ยวกับ การพลศึกษา และกีฬาระดับพื้นฐาน ดังสาระสำคัญต่อไปนี้

1. การพลศึกษาและการกีฬา เป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่เรียนรู้เกี่ยวกับพลศึกษาและกีฬา อันมีผลต่อการพัฒนาบุคลิกภาพ ตามระบบการศึกษาและลักษณะชีวิตในสังคม เพื่อให้สอดคล้องกับชนบประเพณีกีฬาประจำชาติ

2. การพลศึกษาและการกีฬา เป็นองค์ประกอบสำคัญ ของการศึกษาตลอดชีวิตในระบบการศึกษาทั่วไป เพราะกิจกรรมพลศึกษาและกีฬาเป็นมิติหนึ่งที่ทำเป็นต่อการศึกษาและวัฒนธรรม ซึ่งควรกระทำต่อเนื่องกันตลอดชีวิต ให้สอดคล้องกับการศึกษาทั่วโลก

3. การจัดโครงการพลศึกษาและการกีฬา ควรจัดให้เหมาะสมกับบุคคล และสังคมของประเทศนั้น โดยให้สอดคล้องกับ สถาบันวัฒนธรรม สังคม เศรษฐกิจ และภูมิภาค ในแต่ละประเทศ การจัดการแข่งขันกีฬาควรมุ่งตามอุดมคติของการแข่งขันกีฬาโอลิมปิก โดยให้สนองจุดประสงค์ของการศึกษา มิใช่มุ่งแสวงหาผลประโยชน์ทางการค้ากำไร

4. การสอนการฝึกและการบริหารการพลศึกษาและการกีฬา ควรกระทำโดยบุคลากรหรือผู้เชี่ยวชาญในวิชาชีพ โดยเน้นการฝึกอบรมด้านพลศึกษา และการกีฬา ควรมีนโยบายที่รัดกุมและเหมาะสม เพื่อเน้นให้บุคคลที่ผ่านการฝึกอบรมได้ตระหนักถึงหน้าที่ และความรับผิดชอบของตนต่อวิชาชีพ

5. กรมพลศึกษาและกีฬา จะสัมฤทธิ์ผลได้ต้องมีอุปกรณ์อย่างเพียงพอ เป็นข้อกำหนดที่รัฐบาล องค์การ สโมสร โรงเรียน และหน่วยงานต่าง ๆ ควรถือเป็นหน้าที่ที่พึงปฏิบัติร่วมกันเพื่อจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา และกีฬาในหน่วยงาน

6. การวิจัยวิเคราะห์และประเมินผลเป็นองค์ประกอบสำคัญในการพัฒนาการพลศึกษาและการกีฬา จากผลการวิจัยของนักพลศึกษาช่วยกระตุ้นให้มีการพัฒนาการพลศึกษา และกีฬาในด้านต่าง ๆ เช่น การฝึกซ้อม เทคนิค และวิธีการใหม่ ๆ เกี่ยวกับแบบฝึกต่าง ๆ การใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีสมัยใหม่ ในการส่งเสริมการเล่นพลศึกษา และกีฬาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และยังมีบทบาทในการพัฒนาระบบการศึกษา และวิธีสอนให้ได้มาตรฐานยิ่งขึ้น

7. ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ มีส่วนช่วยส่งเสริมพลศึกษาและกีฬา จากการเผยแพร่บทความ เอกสาร งานวิจัย ของนักวิชาการ ในการจัดการประชุมทางวิชาการ สัมมนาเชิงปฏิบัติการ ช่วยให้สามารถกระตุ้นให้เกิดความกระตือรือร้น ในแนวความคิดการพัฒนาและส่งเสริมพลศึกษา และกีฬาในด้านต่างๆ

8. สื่อมวลชนมีอิทธิพลต่อการส่งเสริมกีฬา ในด้านการเผยแพร่การประชาสัมพันธ์ การให้ข้อมูลหรือข่าวสารสู่ประชาชน จะทำให้ประชาชนได้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพลศึกษา และกีฬา เกิดความสนใจที่จะเล่นกีฬาหรือออกกำลังกายเพื่อสุขภาพของตน

9. สถาบันต่าง ๆ มีบทบาทสำคัญต่อการพลศึกษาและกีฬา หน่วยงาน สถาบัน และองค์กรต่าง ๆ ทั้งของรัฐและเอกชนพึงถือเป็นหน้าที่รับผิดชอบร่วมกันในด้านการพลศึกษาและกีฬา โดยการส่งเสริมให้กว้างขวาง และกระจายไปทั่วประเทศ อย่างมีระบบระเบียบในรูปแบบของการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อให้เกิดความต่อเนื่อง และร่วมมือกันในการสนับสนุนการพลศึกษา และกีฬาร่วมกัน

10. ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน ถือเป็น การส่งเสริมการพลศึกษาและกีฬาร่วมกัน โดยใช้สื่อการกีฬาเป็นการสร้างสันติภาพ และสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการแก้ปัญหาระหว่างประเทศ การให้ความช่วยเหลือด้านพลศึกษาและกีฬา เป็นการกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาทางด้านพลศึกษาและกีฬา ให้มีความสามารถด้านเทคนิคขั้นสูง ในการเล่นกีฬาให้มีประสิทธิภาพและความสามารถสูงยิ่งขึ้น (รัตนภรณ์ ทรงพระนาม, 2538)

ที่มาของแผนพัฒนาการกีฬาเพื่ออาชีพ

จากปัญหาที่ประเทศไทยยังไม่มีแผนแม่บทและนโยบายที่แน่นอน ในอันที่จะส่งเสริมในด้านกีฬา ดังปรากฏในแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 พ.ศ. 2525 - 2529 ต่อมาในปี พ.ศ.2530 ซึ่งอยู่ในระหว่างแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 พ.ศ.2530 - 2534 รัฐบาลได้เน้นความสำคัญของการกีฬากับการพัฒนาประชากรมากขึ้นกว่าแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่ผ่านมา และได้กำหนดการเล่นกีฬาการออกกำลังกาย เป็นมาตรการสำคัญประการหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพประชากร โดยเฉพาะเด็ก และเยาวชน โดยการเน้นด้านสมรรถภาพทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และสังคมเป็นสำคัญ เพื่อให้การเล่นกีฬา และการออกกำลังกาย มีผลต่อการพัฒนาคุณภาพของประชากรดังกล่าว จึงจำเป็นต้องมีแผนพัฒนากีฬาแห่งชาติไว้เพื่อเป็นแนวปฏิบัติโดยเฉพาะ (การกีฬาแห่งประเทศไทย, 2532)

การกีฬาแห่งประเทศไทย ในฐานะองค์กรของรัฐบาลที่รับผิดชอบในการดำเนินงานพัฒนา และส่งเสริมกีฬาได้ดำเนินการจัดทำแผนการพัฒนากีฬาตามแนวทางและทิศทางดังกล่าว โดยได้ กำหนดมาตรการการพัฒนาไว้ 3 ประการ

1. พัฒนาคุณภาพเด็กและเยาวชน โดยส่งเสริมให้มีความรู้และความเข้าใจ ในการ ออกกำลังกายและการกีฬาอย่างต่อเนื่อง ควบคู่กับการส่งเสริมความเจริญเติบโต และความ แข็งแรงของร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา
2. ปรับปรุงกลไกการพัฒนากีฬาของชาติ ให้มีองค์กรกลางที่มีเอกภาพ และ ประสิทธิภาพในการบริหาร และประสานงานพัฒนากีฬาของชาติทั้งในส่วนกลาง ภูมิภาค และ ท้องถิ่น
3. พัฒนา และจัดระบบการกีฬาเพื่อการแข่งขันในทุกระดับ ทั้งภายในประเทศ และ ระหว่างประเทศ ให้มีมาตรฐานสูงขึ้นในด้านนักกีฬา สถานที่ และอุปกรณ์ เพื่อเป็นการเร่งรัด ความสนใจด้านการกีฬาแก่เด็ก เยาวชน และประชาชนทั่วไป

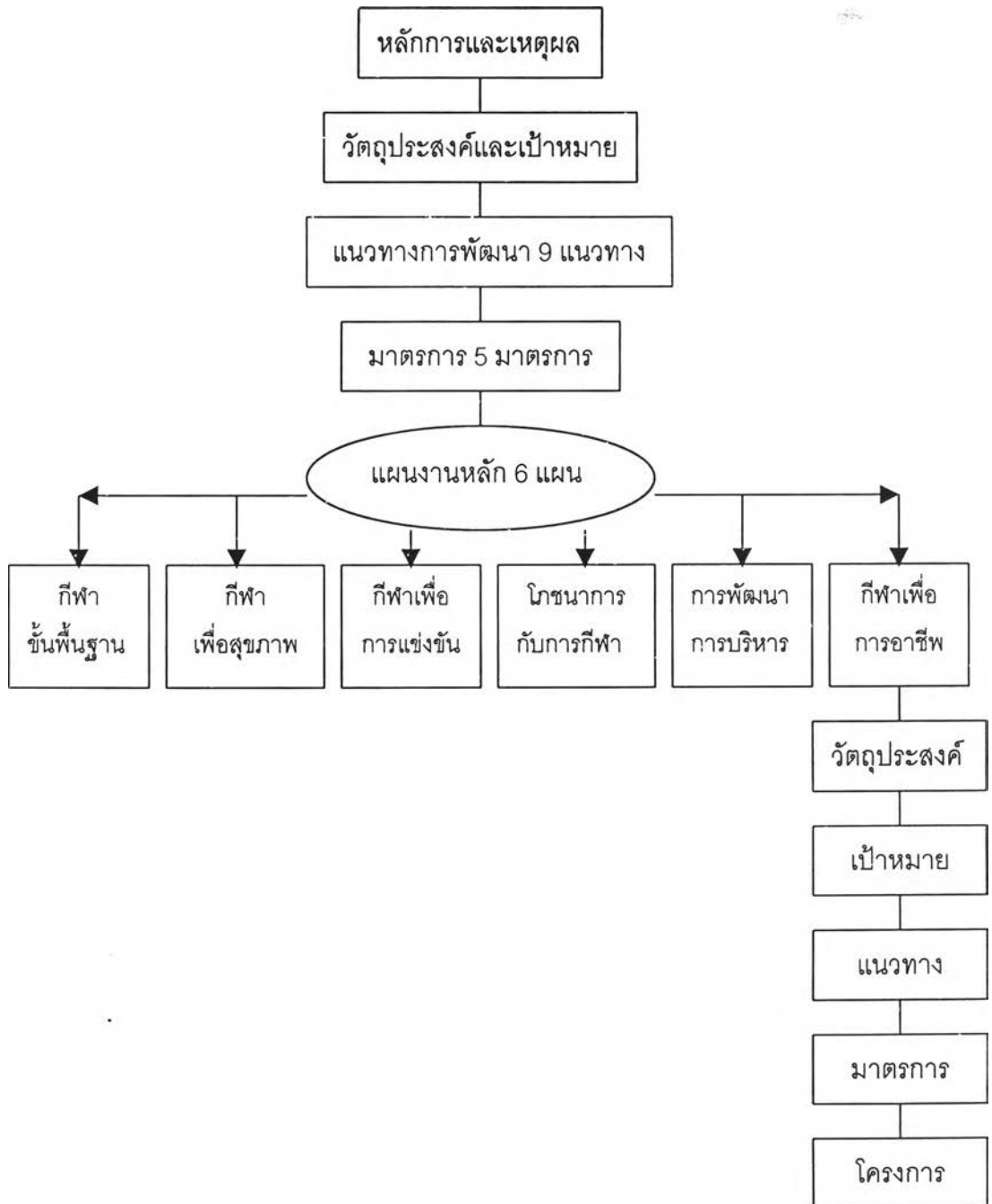
การพิจารณาของคณะรัฐมนตรี

คณะรัฐมนตรีโดยคณะกรรมการรัฐมนตรีฝ่ายสังคม ได้ประชุมพิจารณามีมติเห็นชอบตาม ที่คณะกรรมการการกีฬาแห่งประเทศไทย ได้นำเสนอร่างแผนพัฒนากีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2531-2539) เมื่อวันที่ 8 พฤษภาคม 2532 ดังนี้

1. เห็นชอบด้วยกับร่างแผนพัฒนากีฬาแห่งชาติฉบับที่ 1(พ.ศ.2531-2539) ประกอบด้วย มาตรการ 4 มาตรการ และ 5 แผนงาน โดยให้เพิ่มมาตรการเสริมสร้างองค์กรและกลไกการพัฒนา เพื่อการอาชีพ ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค และเพิ่มแผนงานการพัฒนากีฬาเพื่อการอาชีพ
2. ในการดำเนินงาน รัฐจะให้การสนับสนุนเป็นพิเศษ แก่การพัฒนากีฬาขั้นพื้นฐาน และการพัฒนากีฬาเพื่อสุขภาพ สำหรับการพัฒนากีฬาเพื่อการแข่งขัน และเพื่อการอาชีพนั้น จะสนับสนุนให้ภาคเอกชน และรัฐวิสาหกิจเข้ามามีบทบาทในการพัฒนา
3. มอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งระดับ กระทรวง ทบวง กรม และจังหวัด ดำเนินการตามมาตรการที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาการบริหารและองค์กรในการพัฒนากีฬา โดย การจัดทำแผนหลักการพัฒนากีฬา และแผนปฏิบัติการประจำปี ให้สอดคล้องกับกรอบ และ แนวทางพัฒนากีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2531 – 2539)
4. เพื่อให้การจัดทำแผนหลักการพัฒนากีฬาและแผนปฏิบัติการประจำปี มีความ สอดคล้องกับช่วงระยะเวลาของแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ขอให้แบ่งระยะเวลา ในการทำแผนหลักและแผนปฏิบัติการออกเป็น 2 ระยะคือ ระยะแรกอยู่ระหว่างเวลาของแผน

พัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 พ.ศ. 2530 - 2534 และระยะสองอยู่ระหว่างเวลา
 ของแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 พ.ศ. 2535 - 2539

5. ให้มีการปรับแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2531 - 2539) เป็นระยะ ๆ
 เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป

แผนภูมิที่ 1 แสดงกรอบสาระสำคัญของแผนพัฒนากีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ.2531-2539)
 ที่มา : คณะอนุกรรมการ (เฉพาะกิจ) นิเทศแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ, (2533) อ้างถึงใน
 (ศักดิ์ชาย พิทักษ์วงศ์, 2540)

ปัญหาหลักของการพัฒนาการกีฬาที่ผ่านมา

สมคิด พรมจัญญ์ เจียรนัย ทรงชัยกุล และศักดิ์ชาย พิทักษ์วงศ์ (2539) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาแนวทางการพัฒนาการกีฬาในแผนกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2540-2544) ได้รายงาน ผลการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ.2531-2539) สรุปดังนี้

1. แผนพัฒนาการกีฬาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวม ประสบความสำเร็จระดับปานกลาง มีการส่งเสริมและกระตุ้นให้สถานศึกษา และหน่วยงานด้านการกีฬาเร่งพัฒนาการกีฬาขั้นพื้นฐาน ตั้งแต่ระดับอนุบาลถึงอุดมศึกษา รวมถึงเยาวชนนอกระบบโรงเรียน เพื่อที่จะเตรียมสร้าง และ พัฒนานักกีฬาสำหรับรองรับการเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันกีฬาซีเกมส์ พ.ศ. 2538 และกีฬา เอเชียนเกมส์ พ.ศ. 2541 และพบว่า มีสถิติผู้เล่นและผู้ดูกีฬาเพิ่มมากขึ้น

2. แผนพัฒนาการกีฬาเพื่อสุขภาพ โดยภาพรวม ประสบความสำเร็จระดับปานกลาง ประชาชนสนใจออกกำลังกายมากขึ้น มีสถานออกกำลังกายเพิ่มขึ้นโดยเฉพาะในเมืองใหญ่ซึ่งเป็น ผลมาจากการส่งเสริมประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเห็นคุณค่าของการออกกำลังกายและเล่นกีฬา

3. แผนพัฒนาการกีฬาเพื่อการแข่งขัน โดยภาพรวม ประสบความสำเร็จระดับปานกลาง ระดับเยาวชนประสบผลสำเร็จค่อนข้างมาก มีผลการแข่งขันระหว่างประเทศที่น่าพอใจ ระดับ ประชาชนประสบความสำเร็จปานกลาง

4. แผนพัฒนาโภชนาการกับการกีฬา โดยภาพรวม ประสบความสำเร็จระดับน้อย

5. แผนพัฒนาการบริหารและองค์กรในการพัฒนาการกีฬา โดยภาพรวม ประสบความสำเร็จระดับปานกลาง มีการเพิ่มองค์กรด้านการกีฬาเพิ่มขึ้น เช่น สมาคมกีฬาจังหวัด และสมาคม กีฬาแห่งประเทศไทย

6. แผนพัฒนาการกีฬาเพื่อการอาชีพ เป็นแผนที่ประสบความสำเร็จระดับน้อย มีการพัฒนา ค่อนข้างช้า เนื่องจากมาตรฐานกีฬาแผนอื่นที่เป็นพื้นฐานยังไม่ดีพอ

นอกจากนี้ สมคิด พรมจัญญ์ และคณะ ได้สรุปปัญหาและอุปสรรคสำคัญในการพัฒนาการ กีฬาของประเทศไว้ดังนี้

1. ขาดหน่วยงานระดับจังหวัด ที่รับผิดชอบดูแลด้านการกีฬาโดยตรง อีกทั้งในระดับ อำเภอ และตำบล ก็ยังไม่มีหน่วยงานด้านการกีฬา

2. การประชาสัมพันธ์ด้านการกีฬายังไม่ครอบคลุม และ ดึงดูดความสนใจของกลุ่ม เป้าหมายเท่าที่ควร

3. ขาดความชัดเจนของแผนงานและนโยบาย ผู้ปฏิบัติมักไม่ได้นำแผนนโยบาย มาใช้ ประโยชน์อย่างแท้จริงในการปฏิบัติงาน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ และ ผู้ปฏิบัติบางหน่วยงานความรู้สึกว่าเป็นเจ้าของงานด้านการกีฬา

4. ขาดการประสานการร่วมมือที่ได้ผล ระหว่างหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการกีฬา ในการจัดทำแผนการจัดตั้งงบประมาณ และการนำแผนไปปฏิบัติ
5. ในระดับท้องถิ่นยังขาดบุคลากรที่มีความรู้ ความชำนาญเกี่ยวกับการกีฬา
6. งบประมาณไม่เพียงพอในการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการกีฬา
7. ขาดการติดตามและประเมินผลการพัฒนาการกีฬาอย่างเป็นระบบ
8. ขาดสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก ที่เหมาะสมในการออกกำลังกาย และเล่น กีฬา การบริหารจัดการเกี่ยวกับสถานที่และอุปกรณ์สำหรับการออกกำลังกาย ยังไม่เหมาะสม รวมทั้งยังขาดการส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากสนามกีฬา อย่างต่อเนื่องและคุ้มค่า
9. มีการนำเอาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการกีฬามาใช้ในการพัฒนากีฬาน้อย
10. ระบบสารสนเทศด้านการกีฬาไม่ได้มาตรฐาน
11. ขาดการจูงใจให้ภาคเอกชน เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการกีฬาอย่างต่อเนื่อง
12. ประเด็นปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาการกีฬาอื่น ๆ ได้แก่ ระบบการจัดเก็บ ภาษีอุปกรณ์กีฬา การซื้อตั๋วนักกีฬาในการแข่งขันระดับชาติ การปฏิบัติตามสภายแบบวิถีการ ดำเนินชีวิตของคนไทย ตลอดจนการที่นักกีฬาและผู้ฝึกสอน ยังไม่ให้การยอมรับการทดสอบ สมรรถภาพร่างกาย ความต่อเนื่องของผู้บริหารระดับสูง เมื่อรัฐบาลเปลี่ยนนโยบายก็เปลี่ยนหรือ ทำให้ซ้ำลง เป็นต้น

จากการศึกษา วิเคราะห์นโยบาย วัตถุประสงค์ เป้าหมาย มาตรการ และกิจกรรม ของ แผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2531 – 2539) และแผนปฏิบัติการของการกีฬาแห่งประเทศไทย ระหว่าง พ.ศ. 2536 – 2539 ของ ศักดิ์ชัย พิทักษ์วงศ์ (2540) ยังพบว่าแผนงาน วัตถุประสงค์ มาตรการ เป้าหมาย และกิจกรรมบางประการมีปัญหา และอุปสรรคที่สำคัญ ดังนี้

แผนงานการพัฒนากีฬาเพื่อการอาชีพ

- วัตถุประสงค์ ส่งเสริมให้มีการจัดตั้งองค์กรกีฬาอาชีพ และองค์กรกีฬาอาชีพที่มีอยู่แล้ว ให้มีศักยภาพ เพื่อให้เกิดการพัฒนากีฬาบางชนิดให้มีความสามารถระดับสูงและก้าวไปสู่การเป็น นักกีฬาอาชีพ
- เป้าหมาย การพัฒนากีฬาบางชนิดไปสู่การเป็นอาชีพโดยประเทศไทยจะมีองค์กร และ นักกีฬามากขึ้น
- มาตรการ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่กำหนดไว้จึงได้กำหนดมาตรการ สำหรับเป็นแนวทางการจัดกิจกรรมการดำเนินการ รวม 5 มาตรการ ดังนี้

มาตรการที่ 1 ส่งเสริมให้มีการจัดตั้งสมาคมกีฬาอาชีพที่มีความเป็นไปได้ เพื่อพัฒนาสู่อุตสาหกรรมกีฬาอาชีพ มาตรการดังกล่าวไม่ปรากฏกิจกรรม โครงการ และงบประมาณรองรับแผนปฏิบัติการ ของการกีฬาแห่งประเทศไทยตามช่วงระยะเวลาระหว่าง พ.ศ. 2536 - 2539

มาตรการที่ 2 ประสานงานกับสมาคมกีฬา และองค์กรที่เกี่ยวข้อง เพื่อควบคุม วิเคราะห์ วางแผน กำกับ ดูแลการแข่งขัน การจัดการแข่งขัน กติกาการแข่งขัน และสถานที่แข่งขันให้เป็น ระบบ รวมถึงสวัสดิการรายได้และจรรยาบรรณของนักกีฬา ผู้ฝึกสอน ผู้ตัดสิน มาตรการดังกล่าว ไม่ปรากฏกิจกรรม โครงการ และงบประมาณรองรับแผนปฏิบัติการของ กกฟว. แห่งประเทศไทย ตามช่วงระยะเวลา ระหว่าง พ.ศ. 2536 - 2539

มาตรการที่ 3 สนับสนุนให้นักกีฬาที่มีความสามารถในชนิดกีฬาที่สามารถพัฒนาไปสู่ กีฬาอาชีพได้ เพิ่มพูนความรู้ความสามารถไปสู่ความเป็นเลิศในกีฬาอาชีพ รวมทั้งการพัฒนา ผู้ฝึกสอนกีฬาอาชีพด้วย มาตรการดังกล่าวนี้ไม่ปรากฏกิจกรรม โครงการ และงบประมาณรองรับ แผนปฏิบัติการของ กกฟว. แห่งประเทศไทยตามช่วงระยะเวลา ระหว่าง พ.ศ. 2536 - 2539

มาตรการที่ 4 ดำเนินการให้มีกฎหมายที่จำเป็น เพื่อรองรับการพัฒนากีฬาอาชีพ มาตรการดังกล่าวนี้ไม่ปรากฏกิจกรรม โครงการ และงบประมาณรองรับแผนปฏิบัติการของ กกฟว. แห่งประเทศไทยตามช่วงระยะเวลา ระหว่าง พ.ศ. 2536 - 2539

มาตรการที่ 5 ศึกษาความเป็นไปได้และข้อจำกัดของชนิดกีฬาต่าง ๆ ในการพัฒนา ไปสู่การเป็นกีฬาอาชีพ มาตรการดังกล่าวนี้ไม่ปรากฏกิจกรรม โครงการ และงบประมาณรองรับ แผนปฏิบัติการของ กกฟว. แห่งประเทศไทยตามช่วงระยะเวลา ระหว่าง พ.ศ. 2536-2539

ในส่วนของการดำเนินงานพัฒนากีฬาตามแผนของ กกฟว. แห่งประเทศไทย (พ.ศ. 2536 - 2539) สามารถสรุปปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ได้ดังต่อไปนี้

1. ด้านความสอดคล้อง และความครอบคลุม ระหว่างแผนพัฒนา กกฟว. แห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2531-2539) กับแผนวิสาหกิจ กกฟว. แห่งประเทศไทย ได้แบ่งเป็น 8 แผนงานหลัก โดยเพิ่มแผนงานหลัก 2 แผน ได้แก่ แผนพัฒนาวิทยาศาสตร์ กกฟว. และแผนงานบริหารทั่วไป ในด้านงบประมาณ และความสำคัญในการพัฒนา กกฟว. ส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับแผน พัฒนากีฬาเพื่อการแข่งขันมากกว่าแผนงานอื่น ๆ ส่วนด้านความครอบคลุมพบว่าในแผนวิสาหกิจ ไม่ปรากฏงาน โครงการ กิจกรรม รวมทั้งการได้รับงบประมาณในแผนพัฒนา กกฟว. เพื่ออาชีพ

2. ด้านโครงสร้างและอัตรากำลังพบว่าโครงสร้างของ กกฟว. แห่งประเทศไทย ได้เอื้อต่อ การรองรับแผนพัฒนา กกฟว. แห่งชาติ และแผนวิสาหกิจ กกฟว. แห่งประเทศไทย แผนงานหลัก บางแผนขาดหน่วยงานรองรับโครงการ ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงาน เช่น แผนพัฒนาเพื่อ การอาชีพ และแผนพัฒนาโภชนาการเพื่อ กกฟว. เป็นต้น ส่วนด้านอัตรากำลัง ขณะที่ กกฟว. แห่งประเทศไทย มีบทบาทภารกิจรับผิดชอบเพิ่มมากขึ้น แต่การเพิ่มจำนวนบุคลากรไม่ได้เป็น สัดส่วนเหมาะสมต่อการดำเนินงาน

3. การนำแผนพัฒนา กกฟว. ไปปฏิบัติ พบว่าขาดการประสานแผนมีการทำงานซ้ำซ้อน ขณะที่งานบางส่วนไม่มีผู้เข้าไปดำเนินการ

4. การดำเนินงานไม่เป็นไปตามสายงานที่รับผิดชอบโดยตรง ผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงไม่ได้ทำงาน
5. ขาดการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานตามแผนวิสาหกิจไปสู่ทางปฏิบัติ
6. ขาดการติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ
7. ด้านงบประมาณ พบว่างบประมาณที่ได้รับไม่เอื้อต่อการรองรับแผนพัฒนาการศึกษาระดับชาติ และแผนวิสาหกิจการศึกษาแห่งประเทศไทย เนื่องจากงบประมาณที่ได้รับในแต่ละปีส่วนใหญ่จะเป็นงบประมาณเพื่อการก่อสร้าง ส่วนงบประมาณเพื่อดำเนินงานตามโครงการต่าง ๆ มีจำกัด ทำให้บางโครงการบรรลุเป้าหมายได้เฉพาะในแง่ของเชิงปริมาณ แต่ผลที่คาดว่าจะได้รับยังไม่บรรลุเป้าหมายได้เช่น โครงการผลิตสื่อประชาสัมพันธ์กีฬา ซึ่งงบประมาณที่ได้รับจะสามารถดำเนินการได้เฉพาะการผลิตสื่อประชาสัมพันธ์เท่านั้น ส่วนการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ไม่สามารถดำเนินการเลือกซื้อเวลาออกอากาศตามเป้าหมายได้ เนื่องจากงบประมาณมีจำกัด

ดังนั้น ปัญหาและอุปสรรคเหล่านี้ จำเป็นอย่างยิ่งจะต้องแก้ไขในแผนพัฒนาการศึกษาระดับชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2540 – 2544) เพื่อที่จะทำให้การใช้การกีฬาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาสุขภาพพลานามัยของประชากรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพของคนซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540–2544) ที่เน้นคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา

แผนงานหลักเพื่อพัฒนาการกีฬา

เพื่อให้สามารถดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ ของแผนพัฒนากีฬาแห่งชาติ และให้มีแนวทางพัฒนาการกีฬาในช่วงปี (พ.ศ. 2540 – 2544) ชัดเจน และเป็นรูปธรรม เห็นสมควรกำหนดแผนงานหลัก เพื่อพัฒนาการกีฬา 6 แผนงาน สำหรับกรอบในการจัดทำรายละเอียดโครงการและจัดทำแผนของงบประมาณ ดังนี้

- แผนงานหลักที่ 1 การพัฒนากีฬาขั้นพื้นฐาน
- แผนงานหลักที่ 2 การพัฒนาการกีฬาเพื่อมวลชน
- แผนงานหลักที่ 3 การพัฒนาการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ
- แผนงานหลักที่ 4 การพัฒนาการกีฬาการอาชีพ
- แผนงานหลักที่ 5 การพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการกีฬา
- แผนงานหลักที่ 6 แผนพัฒนาการบริหารการกีฬา

แผนงานหลักที่ 4 การพัฒนาการกีฬาเพื่อการอาชีพ

วัตถุประสงค์

เพื่อพัฒนากีฬาสากลที่มีศักยภาพหรือกีฬาไทยบางชนิด ซึ่งเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่สำคัญให้เป็นกีฬาอาชีพได้อย่างมีมาตรฐาน โดยการพัฒนาบุคลากรและดำเนินการด้านกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง และจำเป็นกับการประกอบอาชีพกีฬา ภูมิใจให้องค์กรเอกชนร่วมส่งเสริมกิจการกีฬาเพื่ออาชีพ

เป้าหมาย

การดำเนินการตามแผนงานหลักการพัฒนาการกีฬาเพื่อการอาชีพมีเป้าหมายสำคัญ ดังนี้

1. กีฬาสากลที่มีศักยภาพ ได้แก่ ฟุตบอล กอล์ฟ เทนนิส มวยสากล สนุกเกอร์ โบว์ลิ่ง วอลเลย์บอล เซปักตะกร้อ แบดมินตัน การแข่งขันรถยนต์ และจักรยานยนต์ ได้รับการพัฒนาเป็นกีฬาอาชีพที่ได้มาตรฐาน
2. กีฬาไทยที่มีศักยภาพพัฒนาไปสู่กีฬาอาชีพอย่างมาตรฐาน คือ มวยไทย
3. มีบุคลากรทางการกีฬา ได้แก่ นักกีฬา ผู้ฝึกสอน ผู้จัดการ ผู้ตัดสินที่มีมาตรฐาน มีประสิทธิภาพ มีคุณธรรม และมีจริยธรรมให้มีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ 5 ต่อปี
4. มีกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสามารถรองรับการดำเนินงานการกีฬาเพื่อการอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ
5. มีชมรม สมาคมและองค์กรการกีฬาทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ที่มีระบบการบริหาร และการจัดการแข่งขันมากยิ่งขึ้น โดยให้แพร่หลายทั้งในส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค
6. เอกชนมีส่วนในการสนับสนุนกีฬาเพื่อการอาชีพมากขึ้น

แนวทาง

เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายของแผนงานหลัก การพัฒนาการกีฬาเพื่อการอาชีพ แนวทางที่สำคัญมี ดังนี้

1. ส่งเสริมกีฬามวยไทยและมวยสากลให้เป็นกีฬาอาชีพที่ได้มาตรฐาน โดย
 - 1.1 ส่งเสริมให้ผู้ประกอบการเกี่ยวกับกีฬามวย อันได้แก่ เจ้าของค่ายมวย เจ้าของสนามมวย ผู้ฝึกสอน ผู้จัดการนักมวย และนักกีฬามวย จัดทะเบียนให้เป็นที่ยกต้องตามกฎหมาย
 - 1.2 กรมพลศึกษา การกีฬาแห่งประเทศไทย สถาบันที่สอนทางกีฬามวย ร่วมกับสมาคมกีฬามวยอาชีพดำเนินการพัฒนาบุคลากรด้านการกีฬามวยด้วยการจัดสอนอบรม สัมมนา ดูงาน เพื่อให้สามารถจัดการแข่งขันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.3 ส่งเสริมให้นำเอาการศึกษาวิจัย วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการกีฬา มาใช้ในการพัฒนานักกีฬามวยอาชีพ เพื่อให้มีความสามารถและมาตรฐานที่สูงขึ้น โดยแสวงหาผู้เชี่ยวชาญ เครื่องมือ และอุปกรณ์ที่ทันสมัย มาใช้ประโยชน์

1.4 ส่งเสริมให้มีการจัดการแข่งขันชกมวยไทยและมวยสากลอย่างแพร่หลาย ให้ความสำคัญกับการประกอบอาชีพมวยไทยในฐานะผู้สืบทอดศิลปะการต่อสู้ประจำชาติ

1.5 ให้มีการควบคุม และยกระดับมาตรฐานการจัดการแข่งขัน ให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล อันประกอบด้วยปรับปรุงสนามการแข่งขัน อุปกรณ์การแข่งขันให้ได้มาตรฐาน โดยนำวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการกีฬามาใช้ รวมทั้งปรับปรุงกฎ ระเบียบ ข้อบังคับให้ทันสมัย และเป็นไปตามมาตรฐานสากล

1.6 ให้องค์กรกีฬามวยอาชีพของไทยประสานกับองค์กรมวยอาชีพนานาชาติ ในการกำหนดมาตรฐาน และควบคุมการปฏิบัติให้เป็นไปตามมาตรฐาน

1.7 สนับสนุนให้มีการจัดตั้งกองทุนพัฒนา และ กองทุนสวัสดิการเพื่อกีฬามวย และ บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับกีฬามวย

2. ส่งเสริมกีฬาสากลที่มีศักยภาพและเป็นที่ยอมรับ ให้พัฒนาเป็นกีฬาอาชีพที่ได้มาตรฐาน อันได้แก่ ฟุตบอล เทนนิส กอล์ฟ สกุกเกอร์ แบดมินตัน โบว์ลิง วอลเลย์บอล และเซปักตะกร้อ การแข่งขันรถยนต์ และจักรยานยนต์ โดย

2.1 ส่งเสริมให้ภาคเอกชนมีบทบาทในกีฬาอาชีพ ในลักษณะของผู้ประกอบการ หรือผู้ให้การสนับสนุน ดำเนินการให้ผู้ประกอบการกีฬาอาชีพ จัดทะเบียนการประกอบอาชีพ

2.2 กรมพลศึกษา การกีฬาแห่งประเทศไทย และสถาบันที่สอนทางกีฬาร่วมกับ สมาคมกีฬาอาชีพต่าง ๆ ดำเนินการพัฒนาบุคลากรด้านการกีฬา ด้วยการจัดสอนอบรม สัมมนา ดูงานเพื่อให้สามารถจัดการแข่งขันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.3 ส่งเสริมให้นำเอา การศึกษาวิจัย วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการกีฬา มาใช้ในการพัฒนานักกีฬาอาชีพ เพื่อให้มีความสามารถและมาตรฐานที่สูงขึ้น โดยแสวงหาผู้เชี่ยวชาญ เครื่องมืออุปกรณ์ที่ทันสมัยมาใช้ประโยชน์

2.4 ส่งเสริมให้มีการจัดแข่งขันกีฬาเพื่อการอาชีพ ประเภทต่าง ๆ อย่างแพร่หลาย ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ยกกระดับมาตรฐานการแข่งขัน อันประกอบด้วยปรับปรุง สนามการแข่งขัน อุปกรณ์การแข่งขันให้ได้มาตรฐาน ปรับปรุงกฎ ระเบียบ ข้อบังคับให้ทันสมัย และเป็นไปตามมาตรฐานสากล

2.5 สนับสนุนให้มีการจัดตั้งกองทุนพัฒนากีฬา กองทุนสวัสดิการเพื่อนักกีฬาและ บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับกีฬาอาชีพแต่ละประเภท

3. ใช้มาตรการทางกฎหมายเพื่อส่งเสริมกิจการกีฬาอาชีพ โดย

3.1 การกีฬาแห่งประเทศไทยส่งเสริมให้มีการจดทะเบียน ประกอบกิจการกีฬาอาชีพด้วยการปรับ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ให้เหมาะกับการปฏิบัติประชาสัมพันธ์เชิงชุมชนแสดงให้เห็นผลได้ผลเสียของการจดทะเบียนและไม่จดทะเบียน รวมทั้งการอำนวยความสะดวกแก่ผู้จดทะเบียน

3.2 การกีฬาแห่งประเทศไทย กรมพลศึกษา สถาบันอุดมศึกษา และหน่วยงานทางการกีฬา ร่วมกับเอกชน ทำการศึกษาวิจัย ประชุมสัมมนา เพื่อพัฒนากฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการกีฬาอาชีพให้ทันสมัยได้มาตรฐาน ซึ่งส่งเสริมการกีฬาเพื่อการอาชีพ

3.3 การกีฬาแห่งประเทศไทย ดำเนินการให้มี และใช้กฎหมายคุ้มครองสิทธิประโยชน์นักกีฬา บุคลากรทางการกีฬา ผู้ชม องค์กร และผู้สนับสนุนกีฬาอาชีพ

3.4 รัฐใช้มาตรการทางภาษี และสิ่งตอบแทนสนับสนุนด้านการผลิต และพัฒนาบุคลากรทางการกีฬา และ วัสดุอุปกรณ์ทางการกีฬา การจัดการสวัสดิการกีฬา การก่อสร้างสถานกีฬา และการสนับสนุนกีฬาในด้านอื่น ๆ

4. พัฒนาบุคลากรทางกีฬา โดย

4.1 การกีฬาแห่งประเทศไทย สถาบันการศึกษา และกรมพลศึกษา ร่วมกับภาคเอกชนจัดให้มีการสอนอบรมบุคลากรกีฬาอาชีพให้มีความสามารถเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป รวมทั้งมีจริยธรรมการกีฬา เพื่อเป็นตัวอย่างที่ดีแก่นักกีฬาทั่วไป และจัดให้มีการพัฒนาวิธีสอนอบรมสื่อต่าง ๆ โดยเน้นทั้งปริมาณ และคุณภาพ

4.2 สนับสนุนให้มีการนำความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีด้านการกีฬา มาใช้ในการพัฒนาบุคลากรกีฬาอาชีพ

5. จัดตั้งกองทุนพัฒนากีฬา และกองทุนสวัสดิการแก่บุคลากรกีฬาอาชีพ โดย

5.1 การกีฬาแห่งประเทศไทยประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ และภาคเอกชน เพื่อจัดหากองทุนเริ่มต้นแก่สมาคมกีฬาอาชีพแต่ละประเภท

5.2 การกีฬาแห่งประเทศไทยสนับสนุนให้องค์กรกีฬาอาชีพในแต่ละประเภท ร่วมกันจัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนากีฬาและกองทุนสวัสดิการแก่บุคลากรในประเภทกีฬาอาชีพของตน

3 แนวคิด ในการพัฒนากีฬาเพื่ออาชีพ

ปรีชา กลิ่นรัตน์ (2536) กล่าวว่า ปัจจัยสำคัญ ที่ทำให้การจัดการงานกีฬาอาชีพ ประสบผลสำเร็จ ประกอบด้วย

(1) วัฒนธรรมการดูกีฬาของคนไทย

คนไทยยังไม่นิยมดูกีฬาเท่าที่ควร หมายถึง การดูกีฬาเพื่อกีฬา ดูกีฬาอย่างเข้าใจ และ

รักการกีฬา หากมีจิตสำนึกอันนี้จะทำให้ทั้งผู้ดูและผู้เล่นกีฬามีความผูกพันกัน ผู้ดูจะมีนักกีฬาหรือทีมกีฬาที่ตนชื่นชอบเป็นพิเศษจะติดตามการแข่งขันโดยตลอด ซึ่งจะทำให้การแข่งขันกีฬาในทุก ๆ นัดมีผู้ชมกีฬาอย่างสม่ำเสมอ มีโชคคอยดูแลนัดที่สำคัญ ๆ จนเป็นเหตุให้สนามกีฬาไม่สามารถรองรับผู้ชมได้และอาจนำไปสู่เหตุการณ์การจลาจลที่เกิดการบาดเจ็บหรือถึงแก่ชีวิตได้

(2) การเผยแพร่ของสื่อสารมวลชน

ในประเด็นนี้มีความเกี่ยวข้องกับ ผู้อุปถัมภ์ (Sponsor) หรือผู้ให้โฆษณาในกีฬานั้น ๆ ปัจจุบันกีฬาอาชีพที่มีผลจากการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ของวิทยุ โทรทัศน์ คือ กีฬาอล์ฟ ได้รับความสนใจจากผู้ชมมากขึ้นโดยลำดับ และกำลังจะเป็นกีฬายอดนิยม มีผู้ชมจำนวนมากเริ่มเล่นกีฬาอล์ฟจากการดูข่าวสารทางวิทยุ โทรทัศน์

(3) การเผยแพร่ด้วยวารสาร หนังสือ และตำราทางกีฬา

การเผยแพร่ด้วยวิธีการนี้จะมีผลในระยะยาว และ เป็นการปูพื้นฐานที่ทำให้ประชาชนเข้าใจและรักการเล่นกีฬาหรือชอบดูกีฬา ปัจจุบันวารสาร หนังสือ และตำราทางกีฬาที่ประสบความสำเร็จสูง ได้แก่ กีฬามวย กอล์ฟ และเทนนิส เป็นต้น

(4) การจัดการแข่งขันกีฬาอาชีพต้องจัดโดยมืออาชีพ หรือ บริษัทที่รับจัดการด้านนี้

โดยตรง

ในเรื่องการสนับสนุน (Promote) หรือการจัดการโดยมืออาชีพนี้ คงจะต้องดูบทเรียนจากการสนับสนุนของบริษัทที่ผลิตเทปเพลงของนักร้องที่มีชื่อเสียงในแต่ละค่ายเพลง ซึ่งมีเทคนิคแตกต่างกัน สำหรับวงการกีฬาอาชีพคงต้องพิจารณาในเรื่องนี้อย่างจริงจัง หากพิจารณาในวงการกีฬาระดับโลก แม้จะไม่ใช้กีฬาอาชีพก็ตาม แต่ก็จัดได้เยี่ยมยอดเหนือกีฬาอาชีพ ซึ่งได้แก่ การจัดการกีฬาโอลิมปิกที่นครลอสแอนเจลิส ประเทศสหรัฐอเมริกา เป็นการจัดการกีฬาโอลิมปิกที่ทำกำไรได้สูงที่สุดของการจัดการกีฬาโอลิมปิกที่เคยจัดมา

(5) การจัดการกีฬาอาชีพควรเน้น ที่การชื่นชมต่อการเล่นหรือดูกีฬามากกว่าการเล่นเพื่อการพนัน

กีฬาที่ควรตระหนักเป็นพิเศษ คือ สุนัขเกอร์อาชีพ เพราะมีแนวโน้มที่เด็กและเยาวชนไทยนิยมเล่นเพื่อเป็นการพนันมากกว่าการเล่นแบบเกมกีฬาเพื่อนันทนาการ สำหรับกีฬามวยอาชีพ โดยเฉพาะมวยไทย ก็มักนิยมเข้าชมเพื่อเล่นเป็นการพนัน ดังนั้นการส่งเสริมกีฬาอาชีพจึงควรให้ความสนอกสนใจกับเด็กหรือเยาวชนไทย เพื่อเข้าชมหรือดูกีฬาเพื่อกีฬา หรือเห็นคุณค่าของการกีฬามากกว่าการนิยมชมชอบเพื่อเป็นการพนัน ซึ่งเป็นอบายมุขที่ไม่ควรมั่วสุมเป็นอย่างยิ่ง อาจกล่าวได้ว่ากีฬาอาชีพ เปรียบเสมือนดาบสองคม ที่มีทั้งคุณค่า และโทษในตัวเองหากนำกีฬาอาชีพนั้น ๆ มาเล่นเป็นการพนัน สรุปลักษณะที่สำคัญของการจัดการงานกีฬาอาชีพ ก็คือ ทักษะด้าน

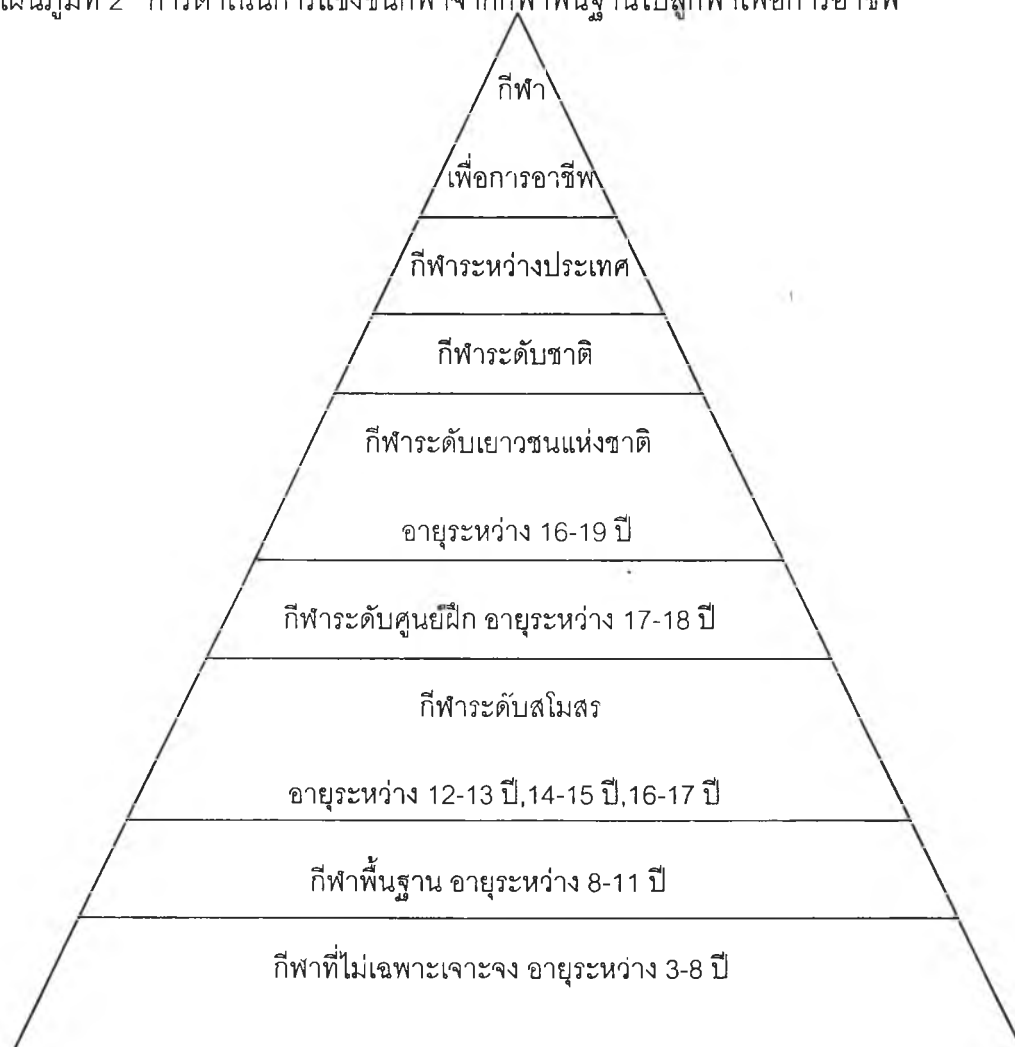
การประชาสัมพันธ์และสื่อสารมวลชน หลักสำคัญที่จะทำให้กีฬาอาชีพประสบผลสำเร็จ คือ การทำให้เป็นกีฬาของมวลชน (Sport for Mass or for all)

จตุธา ดิงศภทิพย์ (2540) ได้กล่าวว่า การพัฒนากีฬาเพื่อการอาชีพ ควรจะใช้หลักการตลาด การกีฬา (Sport marketing) มาประยุกต์ใช้โดยอาศัยหลักการที่ว่ากิจกรรมกีฬาต่าง ๆ ที่จัดขึ้น จะต้องตรงกับความต้องการ และพอใจของผู้ดู ผู้บริโภค ตลอดจนผู้ให้การสนับสนุนต่าง ๆ และ กีฬาจะพัฒนาเป็นกีฬาอาชีพได้ สิ่งสำคัญที่สุดคือ จะต้องมีการสนับสนุนจากผู้ดูและโดยจะต้อง คำนึงเสมอว่ากีฬานั้น ๆ จะต้องเป็นธุรกิจบันเทิงเมื่อเป็นธุรกิจบันเทิงแล้วต้องคำนึงถึง ความพอใจ ของลูกค้า นั่นก็คือ

ความพอใจ = สินค้าต้องมีคุณภาพดี – เงินที่ต้องเสียไปเพื่อเข้าชม

ดังนั้น คุณภาพของกีฬาจะดีได้ต้องขึ้นกับ ระดับความสามารถของนักกีฬา ผู้ฝึกสอน ผู้จัดการทีม ผู้บริหารทีม และผู้บริหารสมาคมกีฬานั้น ๆ แต่สิ่งที่จะขาดไม่ได้เลย คือ กีฬาเพื่อ การอาชีพจะต้องพัฒนาต่อมาจากกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ

แผนภูมิที่ 2 การดำเนินการแข่งขันกีฬาจากกีฬาพื้นฐานไปสู่กีฬาเพื่อการอาชีพ

ความหมายของตัวบ่งชี้การพัฒนากีฬาไทย

ศิริชัย กาญจนวาสี (2537) ให้นิยามตัวบ่งชี้ หมายถึงตัวประกอบตัวแปรหรือค่าที่สังเกตได้ ซึ่งบ่งบอกสถานภาพหรือสะท้อน ลักษณะการดำเนินงาน หรือผลการดำเนินงาน

จุฑา ดิงศภักดิ์ (2540) กล่าวว่า ตัวบ่งชี้ (Indicators) หรือตัวชี้วัด หมายถึงตัวแปร (Variables) หรือองค์ประกอบ (Factors) หรือตัวแปรประกอบ (Composite Variables) ที่ให้สารสนเทศเชิงปริมาณเกี่ยวกับสภาวะ (Situation) หรือสถานภาพ (Status) ของสิ่งหรือระบบที่นักวิจัยสนใจ ณ ช่วงเวลาหนึ่ง ๆ ตัวบ่งชี้มีลักษณะพิเศษแตกต่างจากตัวแปรโดยทั่ว ๆ ไปดังนี้

ก. ตัวบ่งชี้ให้สารสนเทศบ่งบอกสภาวะ หรือสถานภาพที่เป็นภาพกว้าง ๆ ไม่จำเป็นต้องให้สารสนเทศที่ถูกต้องตามสภาวะความเป็นจริงชนิดถูกต้อง 100%

ข. ตัวบ่งชี้ให้สารสนเทศที่เป็นภาพรวมของสิ่ง หรือระบบที่ศึกษา มิใช่บ่งบอกลักษณะเฉพาะหรือรายละเอียดของสิ่งที่จะศึกษา ตัวอย่างเช่น การสร้างตัวบ่งชี้คุณภาพชีวิตอาจมีตัวบ่งชี้ 10 – 20 ตัว ในขณะที่ตัวแปรเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตมี 100 – 200 ตัว

ค. ค่าของตัวบ่งชี้เป็นค่าเชิงปริมาณ ถึงแม้ว่าตัวบ่งชี้จะให้สารสนเทศที่เป็นคุณลักษณะ แต่การกำหนดค่าตัวบ่งชี้ต้องให้เห็นเป็นตัวเลข

ง. ตัวบ่งชี้ให้สารสนเทศ ณ ช่วงเวลาหนึ่งเมื่อเวลาผ่านไปสภาวะที่เป็นจริงมีการพัฒนาขึ้น ตัวบ่งชี้ ณ ช่วงเวลาใหม่ ต้องมีค่าเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม

จากความหมายที่กล่าวมานี้ จะเห็นได้ว่าตัวบ่งชี้มีความหมายต่างจากตัวแปรโดยทั่ว ๆ ไป ตัวแปรเป็นสัญลักษณ์ที่นักวิจัยกำหนดขึ้น แทนคุณลักษณะเฉพาะของสิ่งที่ศึกษา โดยใช้ความคิดรวบยอด (Concept) ในการนิยามตัวแปร แต่ตัวบ่งชี้เป็นตัวแปรประกอบที่สร้างจากการรวมตัวแปรหลาย ๆ ตัวหรืออาจเป็นตัวแปรก็ได้แต่ต้องบ่งบอกลักษณะสภาพที่นักวิจัยสนใจจะประเมินและมีค่าเปลี่ยนไปเมื่อช่วงเวลาเปลี่ยนไป

ตัวบ่งชี้ต่างจากดัชนี (Index) เพราะดัชนี หมายถึง ค่าที่เป็นผลจากการเปรียบเทียบค่าของตัวแปร ณ ช่วงเวลาหนึ่งกับค่าของตัวแปรนั้น ณ ช่วงเวลาที่เป็นฐานในการเปรียบเทียบเพื่อแสดงการเปลี่ยนแปลง ดัชนีส่วนใหญ่จึงอยู่ในรูปของอัตราส่วน และนักวิจัยสามารถระบุค่าสูงสุด (Maximum) ของดัชนีได้ในขณะที่ตัวบ่งชี้ให้ค่าของตัวแปร ณ ช่วงเวลาเดียว อย่างไรก็ตามในบางกรณีนักวิจัยอาจให้นิยาม และสร้างตัวบ่งชี้ในรูปอัตราส่วน สัดส่วน หรือร้อยละได้ ในกรณีเช่นตัวบ่งชี้และดัชนีมีลักษณะคล้ายกันได้

กรอบแนวคิด และรายการสำคัญของตัวบ่งชี้การพัฒนากีฬาเพื่อการอาชีพโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 17 ท่าน ได้สรุปตัวบ่งชี้ไว้ดังนี้

การพัฒนากีฬาเพื่อการอาชีพ ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ 10 ตัว มีลักษณะสำคัญ 43 ประการ

1. ความสามารถของนักกีฬา
 - ความสามารถระดับโลก
 - ความสามารถระดับโอลิมปิก
 - ความสามารถระดับเอเชียนเกมส์
 - ความสามารถระดับซีเกมส์
 - ความสามารถระดับประเทศไทย
2. ความนิยม
 - ความนิยมของคนดู
 - ความนิยมของผู้เล่น
3. องค์กรกีฬา
 - สมาคมกีฬา
 - สโมสรสมาชิก
 - สถาบันฝึกนักกีฬาอาชีพ
 - สถาบันผลิตผู้ตัดสินอาชีพ
 - สถาบันผลิตผู้ฝึกสอนอาชีพ
 - สถาบันผลิตผู้บริหารกีฬาอาชีพ
4. บุคลากร
 - นักกีฬาอาชีพ
 - ผู้ฝึกสอนอาชีพ
 - ผู้ตัดสินอาชีพ
 - ผู้บริหารองค์กรอาชีพ
 - ผู้บริหารของทีมอาชีพ
5. รายได้
 - รายได้ของนักกีฬา
 - รายได้ของผู้ฝึกสอน
 - รายได้ของผู้ตัดสิน
 - รายได้ของผู้บริหารองค์กร
 - รายได้ของผู้บริหารทีม
 - รายได้ของสโมสรกีฬาอาชีพ
 - รายได้ขององค์กรอาชีพ

6. สถานที่

- สนามแข่งขัน
- สนามฝึกซ้อมของสโมสรสมาชิก
- ที่ทำการขององค์กรอาชีพ

7. กฎหมายกีฬา

- พ.ร.บ.กีฬาอาชีพ
- ระเบียบข้อบังคับ
- มติ ค.ร.ม.หรือกฎกระทรวงว่าด้วยกีฬาอาชีพ
- การจดทะเบียนสมาคมกีฬาอาชีพและบุคลากรอาชีพ

8. การจัดการแข่งขัน

- การจัดการแข่งขันระดับอาชีพ

9. สื่อเผยแพร่และการประชาสัมพันธ์

- สื่อต่าง ๆ
- การเผยแพร่การแข่งขันผ่านสื่อประชาสัมพันธ์

10. สวัสดิการแก่นักกีฬาอาชีพ

- กองทุนสวัสดิการ
- กองทุนสงเคราะห์เมื่อทุพพลภาพ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

โพธิ์สวัสดิ์ แสงสว่าง (2522) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการ “พัฒนากีฬามวยไทย” โดยศึกษาจากวิทยานิพนธ์ วารสาร บันทึกที่เกี่ยวข้องกับมวยไทย สัมภาษณ์ครู – อาจารย์ที่สอนวิชามวยไทย นายสนามมวย สื่อมวลชนที่เกี่ยวข้องกับกีฬามวยไทย ทั้งในอดีตและปัจจุบัน และสรุปว่า การกีฬามวยไทยจากสมัยสุโขทัย ถึงสมัยปัจจุบันมีจุดที่น่าสนใจ คือ

1. จุดมุ่งหมายของการฝึกหัดมวยไทย เพื่อการทหาร เพื่อเป็นศิลปศาสตร์ สำหรับพระมหากษัตริย์ ในปัจจุบันเพื่อเป็นอาชีพ

2. การเปรียบมวยสมัยก่อน เปรียบมวยโดยอาศัยความสมัครใจ ของนักมวยทั้งสองฝ่าย ไม่มีการชั่งน้ำหนัก ไม่มีการเปรียบเทียบฝีมือ ในปัจจุบันนักมวยต้องชั่งน้ำหนักต้องมีน้ำหนักเท่ากัน หรือใกล้เคียงกัน ต้องมีฝีมือใกล้เคียงกันกันจึงจะชกกันได้

3. กติกาการแข่งขัน สมัยก่อนกติกาไม่ละเอียด ไม่รัดกุม ชกกันจนกว่าจะยอมแพ้กันไปข้างหนึ่ง ในปัจจุบันกติกาได้ถูกกำหนดขึ้นอย่างรัดกุม เพื่อป้องกันอันตรายที่จะเกิดขึ้นกับนักมวย มีการกำหนดยกไม่รอให้นักมวยยอมแพ้อีก

4. ในสมัยก่อน และในปัจจุบันกีฬามวยไทยจะเหมือนกันตรงที่ช่วยสร้างคุณธรรมให้กับนักมวย ให้มีความซื่อสัตย์ สุจริต มีน้ำใจเป็นนักกีฬา มีความสุขุม รอบคอบ มีสติยังคิด

อุทธรณ์ ปิตพยันต์ (2517) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "พัฒนาการของการพลศึกษาในประเทศไทย" ผลการวิจัยพบว่า สภาพชีวิตของชาวไทยในสมัยโบราณนั้น ต้องฝึกฝนการต่อสู้ป้องกันตัว ประเภทมวยปล้ำ ชกมวย และการใช้อาวุธต่าง ๆ ทั้งนี้เพื่อนำไปใช้ในการทำสงครามซึ่งมีอยู่เสมอ ผู้ที่จะมีชีวิตรอดอยู่ได้ ต้องเป็นผู้ที่มีความเข้มแข็งอดทน ในยามสงบก็มีกิจกรรมเพื่อความสนุกสนาน คือ การเล่นพื้นเมือง การแห่ขบวนการแข่งขัน เรือ เล่นว่าว ตะกร้อ ชกมวย และกระบี่ กระบอง เป็นต้น กิจกรรมดังกล่าวเป็นการพลศึกษา ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการสร้างพลังกายของชาวไทยเรื่อยมาตั้งแต่สมัยโบราณ

ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2476 เป็นต้นมา รัฐบาลได้จัดตั้งหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการพลศึกษา และการกีฬากว้างขวางขึ้น คือ กรมพลศึกษา คณะกรรมการกีฬาโอลิมปิกแห่งประเทศไทย องค์การส่งเสริมกีฬาแห่งประเทศไทย และสมาคมกีฬาต่าง ๆ เพื่อจัดการพลศึกษาในสถาบันการศึกษา จัดความพร้อมในด้านการผลิตครูพลศึกษา การบริหารงาน การจัดสถานที่ และอุปกรณ์ เพื่อใช้เรียนฝึกหัด และการจัดแข่งขันกีฬาสำหรับนักเรียน นิสิต นักศึกษา เยาวชน ประชาชน ทั่วประเทศ ทั้งยังได้จัดให้มีการแข่งขันกีฬาระหว่างประเทศ นอกจากนี้ยังได้รับการส่งเสริมจากเทศบาล องค์การ สโมสร สถาบัน บริษัทห้างร้าน และเอกชนด้วย

การพลศึกษายังได้พัฒนาไปในทางวิทยาศาสตร์และการแพทย์ คือ มีการศึกษาเรื่องกายภาพบำบัด วิทยาศาสตร์การกีฬา และเวชศาสตร์การกีฬา โดยอาศัยการค้นคว้าทดลอง และนำผลมาใช้พัฒนาประชากรอีกต่อหนึ่ง รัฐบาลพยายามส่งเสริมการพลศึกษาเพื่อพัฒนาเยาวชน และประชาชนให้มีพละกำลังที่แข็งแรงสมบูรณ์ อันเป็นผลไปสู่การพัฒนาทางเศรษฐกิจ การศึกษา การเมือง สังคม และวัฒนธรรม และมุ่งใช้การพลศึกษาในการพัฒนาประเทศด้วย แสดงว่าการพลศึกษาได้รับการพัฒนาเป็นลำดับ ผู้บริหารได้พยายามแก้ไขปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ เพื่อใช้การพลศึกษาพัฒนาเยาวชน และประชาชนในชาติให้มากที่สุด

สลัปศรี พัฒนวิบูลย์ (2522) ได้ทำการศึกษาถึง "การกีฬาและพลศึกษาในประเทศไทยในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว" ในสมัยของพระองค์นั้น ปรากฏว่าการกีฬาและพลศึกษาได้รับการสนับสนุนและส่งเสริมอย่างมาก มีการฟื้นฟูการกีฬาที่เป็นกีฬาพื้นเมืองของไทย ให้แพร่หลายและเป็นที่ยอมรับเล่นกันมากขึ้น นอกจากนั้นพระองค์ยังทรงนำเอากีฬาต่างประเทศเข้า

มาเผยแพร่อีกด้วย หลังจากที่พระองค์เสด็จพระราชดำเนินกลับจากประพาสประเทศในทวีปยุโรป เมื่อปี พ.ศ. 2440 อันได้แก่ กีฬามวยสากล ยูโด รักบี้ ฟุตบอล ซิมา เทนนิส เพื่อเป็นการส่งเสริมให้คนไทยได้มีการออกกำลังกาย ให้มีสุขภาพร่างกายแข็งแรงอยู่ตลอดเวลา และกีฬาที่พระองค์ได้นำมาเผยแพร่ นั้นกลายเป็นกีฬาที่ได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายในสมัยต่อมา

ดุสิต สุขประเสริฐ (2539) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การศึกษาแรงจูงใจที่ส่งผลต่อการเป็นนักมวยไทย" ตามการรับรู้ของบุคคลที่เกี่ยวข้อง โดยส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างประชากร 3 กลุ่มคือ นักมวยไทย นักศึกษา นักมวยไทยสมัครเล่น และนักมวยไทยอาชีพ ทั้งหมดจำนวน 193 คน ผลการวิจัยพบว่า

1. แรงจูงใจที่ส่งผลต่อการเป็นนักมวยไทยของนักมวยทั้งหมด อยู่ในระดับสูงมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.02 คือ ด้านการเข้าใจเหตุผล ด้านการชนะตนเอง ด้านสมรรถภาพทางกายและสุขภาพ ด้านสิ่งตอบแทนที่เด่นชัด และด้านการเป็นที่ยอมรับ

2. แรงจูงใจที่ส่งผลต่อการเป็นนักมวยทั้ง 19 ด้าน ของนักมวยไทยนักศึกษา กับนักมวยไทยสมัครเล่น นักมวยไทยนักศึกษากับนักมวยไทยอาชีพ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

3. นักมวยไทยนักศึกษาและนักมวยไทยอาชีพ มีแรงจูงใจภายในสูงกว่าแรงจูงใจภายนอกอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ส่วนนักมวยไทยสมัครเล่นมีแรงจูงใจภายใน และแรงจูงใจภายนอกไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ศักดิ์ชัย พิทักษ์วงศ์ (2540) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การศึกษาความสอดคล้องระหว่างนโยบาย แผน และผลการดำเนินงานของการกีฬาแห่งประเทศไทยตามนโยบาย ด้านการกีฬาของรัฐ และแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติฉบับที่ 1" ผลการวิจัยพบว่า

1. นโยบายด้านการกีฬาของรัฐ และแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 1 มีความสอดคล้องกับนโยบาย และแผนพัฒนาการกีฬาของการกีฬาแห่งประเทศไทย ในขณะที่เดียวกันพบว่าแผนปฏิบัติการของการกีฬาแห่งประเทศไทย ไม่ครอบคลุมแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 1 ด้านการพัฒนาโภชนาการกับการกีฬา และการกีฬาเพื่ออาชีพ รวมทั้งไม่ครอบคลุมนโยบายด้านการกีฬาของรัฐ ด้านสวัสดิการนักกีฬา และการให้ภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการกีฬา

2. ผลการประเมินแผนงานพัฒนาการกีฬาขั้นพื้นฐาน และโครงการคัดสรร 4 โครงการ พบว่าผลการดำเนินงานส่วนใหญ่มีคุณภาพตามเกณฑ์

3. กลยุทธ์การจัดทำแผนปฏิบัติการของการกีฬาแห่งประเทศไทย ให้สอดคล้องกับนโยบายด้านการกีฬาของรัฐ และแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 2 ควรบูรณาการวิธีจัดทำแผนเชิงทฤษฎีร่วมกับผลการประเมิน และการประเมินตามแรงขับของทฤษฎีของเซน

จตุธา ดิงศภทิพย์ (2540) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ตัวบ่งชี้การพัฒนาการกี่ยาของไทยด้าน การกี่ยาเพื่อการอาชีพ” โดยสำรวจความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับ การกี่ยาเพื่อการอาชีพ จำนวน 30 คน และจากการประชุมสัมมนาผู้เชี่ยวชาญซึ่งดำเนินงาน เกี่ยวกับ การกี่ยาตามสถานภาพการณ้จริงจำนวน 100 คน ผลการวิจัยพบว่า ตัวบ่งชี้การพัฒนาการกี่ยาเพื่อการอาชีพประกอบด้วย 10 ด้าน และมีลักษณะสำคัญ 43 ประการดังนี้

1. ด้านความสามารถของนักกี่ยา มีลักษณะสำคัญ 5 รายการ
2. ด้านความนิยม มีลักษณะสำคัญ 2 รายการ
3. ด้านองค์กรกี่ยา มีลักษณะสำคัญ 6 รายการ
4. ด้านบุคคลกร มีลักษณะสำคัญ 10 รายการ
5. ด้านรายได้ มีลักษณะสำคัญ 7 รายการ
6. ด้านสถานที่ มีลักษณะสำคัญ 3 รายการ
7. ด้านกฎหมายกี่ยา มีลักษณะสำคัญ 4 รายการ
8. ด้านการจัดการแข่งขัน มีลักษณะสำคัญ 2 รายการ
9. ด้านสื่อเผยแพร่และการประชาสัมพันธ์ มีลักษณะสำคัญ 2 รายการ
10. ด้านสวัสดิการแก่นักกี่ยาอาชีพ มีลักษณะสำคัญ 2 รายการ